Ազգ
Azg
armenian daily
17 ՕԳՈՍՏՈՍ 1996 ՇԱԲԱԹ # 154 (1160)

Ռուսաստանի հեռուստատեսությունը մոռացա՞վ Վիկտոր Համբարձումյանին

Հայաստանցի հեռուստադիտողների համար անհնկատ չմնաց ականավոր գիտնական ակադեմիկոս Վիկտոր Համբարձումյանի մահվան մասին մոսկովյան հեռուստաընկերությունների համր եւ համառ լռությունը: Դրա փոխարեն թե ՕՌՏ-ն, թե ՌՏՌ-ը մի քանի անգամ ցուցադրեցին տեսասյուժեն գուշակ Վանգայի թաղման մասին: Մեզ հասած տեղեկությունների համաձայն, օրինակ, ՕՌՏ-ի ղեկավարությունը մերժել է երեւանյան թղթակից Վլադիմիր Նազարյանի առաջարկությունը պատրաստել օրվա մեծ աստղաֆիզիկոսի մահվան ու անցած ուղու մասին: Նրան կլինի պաշտոնական մահախոսական, կասեն, ասել են մոսկովյան խմբագիրները:

Մոսկովյան հեռուստաալիքների անտարբերությունը հերթական անգամ վկայում է ՀՀ տեղեկատվության նախարարության ու Մոսկվայում մեր դեսպանության ամլության, եթե ոչ անգործության մասին:

[illegible]

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ալեքսանդր Լեբեդը մեղադրեց ՆԳ նախարար Կուլիկովին եւ պահանջեց նրա հրաժարականը

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

Ուրբաթ օրը Մոսկվայում կայացած մամլո ասուլիսում Ռուսաստանի Անվտանգության խորհրդի ղեկավար Ալեքսանդր Լեբեդը, կատարելով նախորդ օրը տրված իր խոստումը, հայտարարեց, թե Ռուսաստանի ՆԳ նախարար Անատոլի Կուլիկովն է պատասխանատվություն կրում Չեչնիայում շարունակվող պատերազմի եւ Գրոզնիի վրա ապստամբների վերջին հարձակման համար: Գեներալ Լեբեդը պահանջեց գեներալ Կուլիկովի հրաժարականը, սպառնալով, թե հակառակ դեպքում, ինքը հրաժարական կտա. «Կամ ես, կամ ներքին գործերի նախարար Կուլիկովը», հայտարարեց Լեբեդը, հակառակ դեպքում կհետեւեն նոր դիակներ, սոցիալական պայթյուն, ժողովրդական ապստամբություններ եւ կարող է պատահել ինչ ուզես»: Չեչնիայում, եւ ընդհանրապես Հյուսիսային Կովկասում առաջ եկած իրադրության պատճառը, Լեբեդի խոսքերով, այն է, որ ՌԴ նախագահի 1995 թվականի դեկտեմբերի 25-ի հրամանով հանրապետությունում կարգուկանոն հաստատելու պատասխանատվությունը դրվել է ՆԳ նախարար Կուլիկովի վրա: «Կուլիկովը կասկածում էր, որ ես կնայեմ վարագույրի ետեւից եւ փորձում էր ինձ արգելել: Սակայն ես նայեցի ու տեսա, թե ինչ է կատարվում պահակակետերում: Դա հանցագործություն է», ասաց Լեբեդը: Նա հայտնեց, որ, եւ այս տարվա մարտ ամսին, եւ մինչեւ վերջին մի քանի օրերի թեժ մարտերը նախապատրաստվող գործողությունների մասին բոլորը գիտեին առնվազն 3 օր այդ իրադարձություններից առաջ, սակայն այսօր ոչ ոք պատասխան տալ չի ցանկանում: Լեբեդն ասաց, թե դիմել է Ելցինին իր եւ Կուլիկովի միջեւ ընտրություն կատարելու առաջարկով: Նա հայտնեց օգոստոսի 6-ից մինչեւ 15-ը դաշնային ուժերի միայն Գրոզնիում ունեցած կորուստների մասին՝ 247 սպանված, հազարից ավելի վիրավոր, 142 անհետ կորած: Հինգշաբթի օրը չեչեն անջատողականների առաջնորդ Յանդարբիեւի հետ ունեցած իր բանակցությունները Լեբեդն անվանեց կառուցողական եւ հուսադրող: Երկու կողմերն էլ պարտավորվել են իրագործել Մոսկվայի եւ Նազրանի համաձայնագրերը: Համաձայնեցվել է, որ Դաղստանի, Ինգուշիայի եւ Կաբարդինո-Բալկարիայի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ կրակի դադարեցմանը հետեւող տարածաշրջանային մի հանձնաժողով պետք է ստեղծվի: Չեչնիայի կարգավիճակի հարցի քննարկումը հետաձգվում է: Այն հարցին, թե որքան ժամանակ է պահանջվելու Չեչնիայում պատերազմը դադարեցնելու համար, Լեբեդը պատասխանել է 20–25 օրում: Ալեքսանդր Լեբեդը քննադատության է ենթարկել ԵԱՀԿ-ին, որը հակամարտության կարգավորման միջնորդ է: Նա ասել է, թե Հյուսիսային Իռլանդիայում կամ ճգնաժամային այլ վայրերում ԵԱՀԿ-ն առաքելություն չունի եւ վերջինիս ներկայության անհրաժեշտությունը չկա Չեչնիայում: Նշենք, որ մինչեւ Չեչնիա ժամանելը գեներալ Լեբեդը ուրիշ տրամադրություններ ուներ. անցյալ շաբաթ օրը ԵԱՀԿ-ի առաքելության հետ զրույցում նա հայտարարել էր, որ եթե անջատողականների կողմից ռազմական գործողությունները շարունակվեն, ինքը Չեչնիա կմտցնի կազակների 7 գունդ, որոնք կմաքրեն բոլոր դիմադրություն ցույց տվողներին մինչեւ յոթերորդ պորտը: Այսօր ռազմատենչ տրամադրություններ Գրոզնու գործողությունները ղեկավարող Շամիլ Բասաեւը ունի: Նրա տվյալներով, սպանվել է 2300 ռուս զինվորական, ոչնչացվել է 260 միավոր զրահատեխնիկա, 10 ուղղաթիռ, 3 օդանավ, առգրավվել է 3 տանկ եւ 2 զրահամեքենա: Բասաեւն ասել է, որ իրենք Գրոզնի են եկել այդտեղից մինչեւ իրենց կյանքի վերջը դուրս չգալու նպատակով: Նա ասել է, որ չի հավատում, թե Չեչնիայում շուտափույթ խաղաղություն կհաստատվի եւ նոր գործողություններ է ծրագրում, եթե հրադադարը խախտվի:

ԱՄՆ

Բոբ Դոուլ. «Ես Ամերիկայի ամենալավատես մարդն եմ»

Հանրապետականների համաժողովը ավարտվեց մեծ տոնակատարությամբ

ՀՐԱՉ ԱԲԱՋՅԱՆ, Սան Դիեգո

Օգոստոսի 15-ի երեկոյան, իր ծրագրային ելույթով ԱՄՆ հանրապետական կուսակցությունից նախագահության թեկնածու առաջադրված Բոբ Դոուլը եզրափակեց չորս օր շարունակվող համաժողովը:

«Ես Ամերիկայի ամենալավատես մարդն եմ», այսպես բնութագրեց ինքն [illegible] ռազմավարական էին նրա [illegible] [illegible] մասին: Դոուլը, ինչպես եւ [illegible] էր, խոսեց [illegible] [illegible] մասին, [illegible] հանրապետական [illegible], արտաքին քաղաքականության հարցերում ԱՄՆ-ի ուժի եւ հեղինակության վերականգնման մա-

իրեն հանրապետական թեկնածուն, որի ելույթը ամեն մի նախադասությունից հետո ընդհատվում էր ծափահարություններով, աջակցության կոչերով:

Անդրադառնալով ներքին հարցերին, Դոուլը հայտարարեց, թե իր ծրագիր ամենամեծն է եւ դա է Ամերիկայի առաջացման: Հանրապետական թեկնածուն իր ելույթում բազմաթիվ անգամ անդրադարձավ ընտանիքի կրթության, պատասխանատվության, ընտանիքի պաշտպանության հարցերին: Այս ամին: Ելույթն ամբողջությամբ արված էր ընտրողներին եւ շատ հաղթանակի տոնով [illegible]: Տեղացի դիտորդները, մասնավոր այն կարծիքին են հանգում, թե [illegible] եւ անմիջական ներգրավման խոստումներ հարցերով Դոուլը ճգնում է ձայներ կորզել: Բայց ինչպես գրում է «Սան Դիեգո Յունիոն Թրիբյունը», առայժմ թե Քլինթոնը, թե Դոուլը ունեն հավասար 40 տոկոս ձայներ, ու մոտ 20 տոկոսը մինչեւ ընտրության օրը դեռ կտատանվի:

Պարույր Հայրիկյանը առաջին հերթին Ազգային ժողովն է լուծարելու

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Նա ով ասում է, թե ընտրությունները արդար կլինեն, կույր է, եւ պետք է խղճալ նման մարդկանց: Միայն Հայոց համազգային շարժումն է նման բան հայտարարել, եւ երբ այսօր Ազգային ժողովրդավարական միությունը եւս գտնում է, որ ընտրություններն արդար են լինելու, նշանակում է ԱԺՄ-ն նույնանում է ՀՀՇ-ին», օգոստոսի 16-ին մայրաքաղաքի «Անկախություն» հյուրանոցում բնակչության հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ հայտարարեց Ազգային ինքնորոշում միավորման նախագահ Պարույր Հայրիկյանը: Պ. Հայրիկյանը հայտնեց, որ վարչապետը ընդունել է իր պահանջը՝ Ազգային ժողովի ընտրություններում 5%-ոց արգելքը հաղթահարած կուսակցություններին ֆինանսավորելու մասին, որը փոխանցվել է ֆինանսների նախարարությանը:

ԱԻՄ ղեկավարը հայտարարեց, որ ՀՀ նախագահ ընտրվելու դեպքում, իր առաջին քայլը լինելու է ապօրինի ձեւավորված Ազգային ժողովի արձակումը եւ նորի ընտրելը: Հաջորդ քայլերը կլինեն ազգային համաձայնության ժամանակավոր կառավարության կազմավորումը, որի մեջ կընդգրկվեն հանրապետության բոլոր առողջ ուժերը, ՀՅԴ գործունեության թույլատրումը, գործող սահմանադրությունը նորով փոխարինելը:

Բաբկեն Արարքցյանը արձակուրդում է ընտրարշավը կազմակերպելու համար

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի 22-ին կայանալիք ՀՀ նախագահի, ինչպես նաեւ նոյեմբերի 10-ին տեղական իշխանության մարմինների ընտրությունների ընթացքը չի լուսաբանվելու ՀՀ ԱԺ մամուլի ծառայության կողմից, ինչպես դա արվում էր նախորդ տարվա խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ: Նախորդ ԿԸՀ-ն հանդիսանում էր ՀՀ ԳԽ մարմին, իսկ նորակազմ ԿԸՀ-ն անկախ մարմին է: Այս մասին օգոստոսի 16-ին հայտարարեց ՀՀ ԱԺ մամուլի ծառայության ղեկավար Վահագն Մկրտչյանը Երեւանի մամուլի ակումբում կայացած հանդիպման ժամանակ:

Նա նշեց նաեւ, որ ԿԸՀ-ն հրաժարվել է իր սեփական լրատվական ծառայություն ստեղծելու առաջարկից, սակայն, ըստ նրա, ՀՀ նախագահի առաջիկայում կայանալիք ընտրությունների ժամանակ դա կարող է լրագրողների հետ աշխատանքի կազմակերպման հարցում լուրջ դժվարությունների հանգեցնել:

Վ. Մկրտչյանը տեղեկացրեց, որ ՀՀ ԱԺ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը, որը ստանձնել է ՀՀ ներկայիս նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նախընտրական կենտրոնի ղեկավարությունը, արձակուրդ է ձեւակերպել, որպեսզի լիարժեք կարողանա զբաղվել ընտրարշավի կազմակերպմամբ: Ըստ նրա, վերջին 6 տարիների ընթացքում սա խորհրդարանի նախագահի առաջին արձակուրդն է: Վ. Մկրտչյանը հերքեց հրապարակումներում տեղ գտած որոշ մեղմ ասած անճշտություններ, մասնավորապես այն, որ Բ. Արարքցյանը նախընտրական պատասխանատու փուլում մեկնել էր Ատլանտա, որպես ՀՀ օլիմպիական պաշտոնական պատվիրակության ղեկավար:

Սպանվել է ԱՍԱԼԱ-ի նախկին անդամը

Անցյալ ուրբաթ օրը Երեւանի Կիեւյան փողոցի բակերից մեկում երեք դարանակալ կրակոցներից սպանվել է ԱՍԱԼԱ-ի նախկին գործիչ Աբրահամ Խոսմիյանը (մականունը Հայի): Մոնթե Մելքոնյանի զինակիցը մեկուկես տարի առաջ եկել էր Հայաստան, այստեղ ամուսնացել: Ըստ որոշ տվյալների, նա պայթուցիկ նյութերի մասնագետ էր:

Օգոստոսի 9-ին ժամը 17-ի կողմերը Ա. Խոսմիյանն իջել է իր տան բակում գտնվող ավտոտնակը, ուր եւ սպանվել է անհայտ անձանց կողմից: Նա մահացել է հիվանդանոցում: Լսելով կրակոցները Աբրահամի կինը նետվել է բակ: «Ո՞վ էր կրակողը» հարցին Ա. Խոսմիյանը բացել է աչքերը եւ հազիվ է պատասխանել. «Չեմ ճանաչում»:

■ *ԱՊՀ հաջորդ գագաթաժողովը կանցկացվի դեկտեմբերին, Մինսկում: Կրեմլի մամուլի նոր քարտուղարը հայտնել է, որ ԱՊՀ անդամ երկրների հաջորդ գագաթաժողովն անցկացվելու է դեկտեմբերին, Մինսկում: Այս համաձայնությունը կայացել է Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի եւ ԱՊՀ քարտուղար Իվան Կորոտչենյայի հանդիպման արդյունքում: Կորոտչենյան ասել է, որ գագաթաժողովի ժամանակ առավելապես կքննարկվեն տնտեսության ու պաշտպանության առնչվող խնդիրներ: ԱՊՀ նախորդ գագաթաժողովն անցկացվել է Մոսկվայում, նախագահական ընտրություններից առաջ:*

ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բիլ Քլինթոնի պարտքը իրավաբաններին հասավ 1.7 մլն դոլարի

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: «Ուայթուոթըր»-ի հարցով նախագահ Բիլ Քլինթոնի եւ նրա կնոջ՝ Հիլարիի դեմ բացված դատերը շարունակում են նյութական բեռի տակ պահել երկրի առաջին դեմքին, որն ըստ վերջին տվյալների, 1.7 միլիոն դոլար պարտական է փաստաբաններին: Վերջին վեց ամիսների ընթացքում Քլինթոնների եւ նրանց դատական ծախսերը հոգալու համար ստեղծված հատուկ հիմնադրամի վճարումները հասել են 350,000 դոլարի: Շուրջ 8567 քաղաքացիներ նվիրատվություններ են կատարել հիմնադրամին, ուր 1994-ից ի վեր ավելի քան մեկ միլիոն դոլար է հավաքվել:

Թուրքիա. Սերժանտներին չհաջողվեց պայթեցնել գազի սարքավորումները

16 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Թուրքիայի անվտանգության դատարանն այսօր մեղավոր ճանաչեց քրդական բանակի 2 սերժանտի՝ Ստամբուլի եւ Անկարայի բնական գազի սարքավորումները պայթեցնելու փորձի համար: Անատոլու կիսապաշտոնական լրատվական գործակալությունը հաղորդեց, որ վերջիններս մեղադրվեցին քրդական արգելված անջատողական կուսակցության՝ PKK-ի անդամներ լինելու մեջ: Գործակալությունը հայտնում է, որ Անկարայում Մեհմեդ Փեքերի եւ Իբրահիմ Դաղի ձերբակալությունից հետո մոտ 1,5 տոննա պայթուցիկ է առգրավվել: Գործակալությունը չի հաղորդում, թե երբ է կատարվել ձերբակալությունը:

Բեռլին. Իրանի նախկին նախագահը կանչվել է քրդերի սպանության դատին

ԲԵՌԼԻՆ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՏ-AFP: Հինգշաբթի օրը Բեռլինի մի դատարան Իրանի նախկին նախագահ Բանի Սադրին հրավիրել է որպես վկա ելույթ ունենալ 1992-ին չորս իրանական քուրդ ընդդիմադիրների սպանության մեջ մեղադրվող հինգ հոգու դատին: Ֆրանսիայում բնակվող Բանի Սադրը հաստատել է, որ Իրանի ներկայիս նախագահ Ալի Աքբար Ռաֆսանջանին հավանություն է տվել Բեռլինի հունական ռեստորանում չորս հոգու սպանությանը: Իրանի նախկին նախագահը, որը զբաղեցրել էր պաշտոնը 1980-ի հունվարից մինչեւ 1981-ի հունիսը (երբ նրան վտարել են երկրից) ընկած ժամանակահատվածում, պետք է դատարան գնա գալիք շաբաթ:

ԱԶԳ

ընթացիկ

ԴԱՏ

Մածունն, այնուամենայնիվ, սեւ է

Դատաքննության առաջին օրերին եւ նույնիսկ դատավճռի ընթերցումից առաջ այն միամիտ կարծիքը կար, թե նախագահական ընտրությունների նախաշեմին գտնվող երկրում արմատ հանած այսօրինակ դատը իր ճեմարիտ եւ չփորձել բողոքել, քանի որ միայն ծեր նյարդերն եք վնասելու եւ զուր ժամանակ ծախսելու հանդիմանելով «խղճությանը», իսկ վատթարագույն դեպքում... ձեզ կասեն արդարացի բողոքը հայցելու վայրում ձայնի նույն ուժգնությամբ նետելու- իրականացնել դատարանի դահլիճում, ժողովրդավար Մ. Միքայելյանի ներկայությամբ հնչած տողանցումը, թե որի գործարանի տնօրենի առավել տաքարյուն «զինակիցներից» մեկը խոստացավ «Երեւանի» խմբագիր Վ. Վարդանյանի

լուծումը կստանա, սակայն պարզվեց, որ արդարացի դատավճիռները միայն հույսեր էին, որոնք հօդս ցնդեցին բախվելով մեծական ծովածավալության տակ գտնվող եւ լավ կազմակերպված մի կառույցի, որին դատարանի դահլիճում բազմաթիվ լրագրողներ ու միայն «ջամաք հացով» սնվող բռնակալություններ եւ ունկնդիրներ, իրենց առողջ մի կերտ հոգացող այլ քաղաքացիներ առանց երկմտելու անվանում էին «հացի մաֆիա»: Ամեն կերպ փորձելով զերծ մնալ ծայրահեղ համեմատություններից, այնուամենայնիվ, ստիպված ենք (պարտադրում են) սա ընդունել: Ստիպված ենք ընդունել նաեւ այն, որ չարիքի դեմ առնելու փոխարեն նոր բաժի հաղորդվեց ժողովրդի բաղանչին ու համաձայնությունը: Եւ ճեմարիտ էր պատասխանող կողմը ներկայացնող Գ. Առուստյանը, երբ հայտարարեց, որ դատավճիռը «կանաչ լույս է վառում բաղանչինների համար»: Այնպես որ, հայրենակիցներ, պինդ ձգեցեք ձեր գոտիները, քանի որ այսուհետ էլ կիսատ հացեր եք գնելու, թյուն հայցել, քանի որ չնայած ոռնաց կամակածներին, մածունն այնուամենայնիվ պարզվեց, որ սեւ է:

Երեկ, իրոք, ժողովրդավարությունը պարտություն կրեց, քանի որ Հայաստանի օրինաչափության եւ նրա «Երեւան» ծրագրի դեմ թիվ 3 հացի գործարանի հայցի բավարարումը այլ կերպ անվանել է դժվար: Դա ընդունեցին բոլորը, նաեւ հայցվոր կողմի պաշտպանությունը, որը դատավճռությունը ընթացքում մի քանի անգամ ճեց, որ գործարաններում խախտվել բերված հաց է արտադրվում: Ընդունեցին, բայց դատավճռին միայն իրավական ակտ այլ էր: Չօգնեց նույնիսկ պատասխանող կողմի փաստաբանների անվիճելի պրոֆեսիոնալ ճառը, որ տեղ մեկ առ մեկ ի չիք դարձվեցին հայցվոր կողմի բոլոր մեղադրանքները: Եւ կայացվեց մի որոշում, ըստ որի դատավճռությունը պետք է 3 օրվա ընթացքում նույն ծրագրով եւ նույն ժամին իր հերքումն պաշտոնական հերթին տա: Սա լիովին բավարարում է հայցվորների պահանջները եւ նրանց բերեւս չփորձեն «գլուխը ջարդել»: Բացախոսության եւ դեմոկրատիայի իրոք «խոնավ» դրսեւորում, որը հեռու չէ իրական դառնալուց, հիշենք թեկուզ հանրահայտ նույն լրագրողի նկատմամբ կատարված բռնությունը, երբ վերը նշված գործարանի արդեն նախկին պահեստապետի ձուլք որդին ծեծել էր Վարդանյանին:

Դատավճռության տրամաբանական շարունակությունը դատավճռից հետո պաշտպանության ներկայացուցիչների կազմակերպած մամուլի ասուլիսի արդյունքն էր: Հասարակական քաղաքական համարդումների գլխավոր խմբագիր Գ. Առուստյանը հայտարարեց միայն հայտարարել, որ վճիռը բողոքարկվելու է Գերագույն դատարանում, եւ իրենք նույն եռանդով շարունակելու են պայքարը: Մամուլի ասուլիսը չթույլատրվեց շարունակել նաեւ դատարանի որեւէ այլ դահլիճում, չնայած դրանց առկայությանը, այլ խոսքով, լրագրողներին պարզապես դուրս հանեցին դատարանի շենքից: Հետեւությունները թողնում ենք ընթերցողին:

ԱՐՍԵՆ ՄԻՐԶՈՅԵԱՆ

ՄԱՄՈՒԼ

«Խաչմերուկի» ծնունդը

Երեկ՝ օգոստոսի 16-ին, Հայաստանի մամուլը համալրվեց «Խաչմերուկ» երկշաբաթաթերթով, որի գլխավոր խմբագիրն է Շչորս Դավթյանը: Այս առթիվ ՀՀ սոցիալական ապահովության, զբաղվածության, բնակչության տեղաշարժի եւ փախստական-

ների հարցերի նախարար Ռաֆայել Բագոյանը հրավիրել էր մամուլի ասուլիս, որին ներկա էին սոցապ նախարարության ղեկավարությունը, Ազգային ժողովի սոցիալական առողջապահության եւ բնության պահպանության հարցերով մշտական հանձնաժողովի նախագահ Հրանուշ Հակոբյանը, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներ եւ այլն:

Նախարարը, ողջունելով ներկաներին, շնորհավորեց թերթի ծնունդը: «Խաչմերուկը» լինելու է սոցապ նախարարության պաշտոնաթերթը, որի խնդիրն է կապող օղակ դառնալ ընթերցողների եւ նախարարության միջեւ: Թերթի էջերում կլուսաբանվեն հանրապետության բռնակատուների, փախստականների, սոցիալապես անապահով ընտանիքների, դաստիարակի եւ աշխատանքի վետերանների խնդիրներն ու առաջարկությունները, ներկայացվելու է ՀՀ իշխանությունների կողմից տարվող տնտեսական սոցիալական քաղաքականությունը, ինչպես նաեւ մարդասիրական օգնությունների ամբողջ ընթացքը: «Խաչմերուկի» գինը սահմանված է 50 դրամ, իսկ այն բաժանորդների համար, որոնք ընդգրկված են «Փարոսի» համակարգում՝ 25 դրամ:

«Ազգ» օրաթերթը ողջունում է «Խաչմերուկի» խմբագրական կազմին, հույս հայտնում, որ թերթը կունենա լայն լսարան, կնպաստի սոցիալապես անապահով ընտանիքների բարեկեցությանը եւ հասարակության համար կլինի անկողմնակալ թերթ:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՓԱՐՅԱՆ

ՀՈՂ

Առկա են թերություններ եւ բացթողումներ

Օրերս ՀՀ գյուղատնտեսության եւ պարենի նախարարությունում կայացած խորհրդակցությունը, որին մասնակցում էր նախարար Ասոտ Ոսկանյանը, նպատակ ուներ քննարկել հացի որակին եւ կշռին առնչվող թերություններն ու բացթողումները: Քննարկվեցին բոլոր օղակների (ցորենի ներկրում, զտում, ալյուրի ստացում, հացաթխում, իրացում) աշխատանքները բարելավելու հարցեր: Նշվեց, որ չնայած թողարկվող արտադրանքի որակի, կշռի ապահովման եւ առեւտրի կազմակերպման ուղղությամբ համակարգի հացընդունման ձեռնարկությունների կողմից տարվող հետեւողական աշխատանքին՝ այդ բնագավառում առկա են թերություններ եւ բացթողումներ:

Նախարարը հանձնարարեց հացաթխման ձեռնարկությունների տնօրեններին անձնական պատասխանատվությամբ խիստ հսկողություն սահմանել հացի որակի եւ կշռի նկատմամբ, հայտնաբերված թերությունները քննության առնել կոլեկտիվի արտադրական խորհրդակցություններում, միջոցներ ձեռնարկել ստանդարտների պահանջներին համապատասխանող արտադրանքի թողարկումն ապահովելու համար:

Նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումներին հանձնարարվեց սահմանել վերահսկողություն հացաթխման ձեռնարկությունների նկատմամբ եւ արդյունքների մասին տեղեկացնել նախարարությանը, իսկ հացընդունման ձեռնարկություններին՝ ակտիվորեն կազմակերպել գյուղացիական եւ գյուղացիական կոլեկտիվ տնտեսություններից հացահատիկի գնման աշխատանքները, քանզի այսօր մթերման տեմպերը գոհացուցիչ չեն:

ԱԳՐՈՊՐԵՍ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԿՈՒԲԱ

Հայ կոմունիստները շնորհավորեցին «թանկագին Ֆիդելի» 70-ամյակը

ԵՐԵՒԱՆ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կուբայի ղեկավար Ֆիդել Կաստրոյի ծննդյան 70-ամյակի կապակցությամբ Հայաստանի կոմկուսը հեռագիր է հղել «թանկագին Ֆիդելին»:

Հեռագրում մասնավորապես ասված է, որ «երկարատեւ շրջափակումը, ռազմական ագրեսիան, չդադարող սադրանքները, զոհերը, վիրավորանքները մեծ հակակոմունիստների ոչինչ չտվեցին եւ տալ չեն կարող, քանզի կուբայական հեղափոխության [illegible] կոնտեքստում, որին գլխավորում է Ֆիդելը, [illegible] կապիտալիզմի [illegible] կալիգներ»:

Հաստատելով, որ «ամբողջ արեւմտյան կիսագնդում Կուբան բանվորների եւ գյուղացիների առաջին եւ միակ հենքն է», հայ կոմունիստները վստահություն են հայտնում, որ «ժողովրդի ծոցից ելած Կուբայի կոմունիստները» կշարունակեն իրենց հաղթական երթը կյանք, որտեղ «խելամտությունը տիրում է արդարություն, հավասարություն, օրինակս նորություն, եղբայրություն»:

Հեռագրի վերջում ՀԿԿ-ն «եղբայրական ողջույններն է հղում Երկիր մոլորակի քաղաքացի, աննկուն հեղափոխական Ֆիդել Կաստրո Ռուսին, ցանկանում է նրան երկարյա առողջություն եւ երկարատեւ կյանք»:

ԱՄՆ դեսպանությունը եվ USAID-ը աջակցում են սահմանադրական դատարանի գործունեության կատարելագործմանը

ԵՐԵՒԱՆ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օգոստոսի 16-ին ՀՀ Սահմանադրական դատարանի (ՍԴ) նիստերի սրահում ՍԴ նախագահ Գագիկ Հարությունյանը, ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության (USAID) Կովկասյան տարածաշրջանի ներկայացուցիչ Ֆրեդ Ուինչը եւ ՀՀ-ում ԱՄՆ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Պիտեր Թոմսոնը ստորագրեցին փոխհամաձայնության հուշագիր:

Հուշագրի նպատակն է սահմանել USAID-ի կողմից ՀՀ Սահմանադրական դատարանին տրամադրվող նախնական օգնության շրջանակները: Միջազգային գործակալության կողմից տրամադրված օգնությունը, որ առաջին հերթին ուղղված է ՍԴ գործունեության կատարելագործմանը, կարտահայտվի որոշակի տեխնիկական սարքերի եւ գրասենյակային նյութերի մատակարարմամբ, դատընթացների եւ կոնֆերանսների կազմակերպմամբ, վերապատրաստման եւ կրթական ծրագրերի իրականացմամբ:

Գ. Հարությունյանը շնորհակալություն հայտնեց ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանատանը, USAID-ին ՀՀ Սահմանադրական դատարանին ձեւավորման առաջին իսկ օրից աջակցելու համար: ԱՄՆ դեսպանությունը, կարեւորելով ՍԴ դերը ժողովրդավարության զարգացման եւ օրենքի գերակայության ապահովման խնդրում, կազմակերպել է Սահմանադրական դատարանի պաշտոնական պատվիրակության այցելությունը ԱՄՆ: Այցելությունը նախորդել է մի ծրագրի նախապատրաստում, որը հատուկ քննարկվել է պետդեպարտամենտում եւ USAID-ի ղեկավարության կողմից՝ Վաշինգտոնում: Արդյունքում, նշեց Գ. Հարությունյանը, «Ծնվեց փոխհամաձայնության այս հուշագիրը, որը ներառում է ոչ միայն կոնկրետ խնդիրների լուծում, այլ երկարատեւ համագործակցություն»:

ՀՀ-ում ԱՄՆ արտակարգ եւ լիազոր դեսպանը կարեւորելով ՍԴ նշանակությունը Սահմանադրության ամբողջականությունը եւ անձի պաշտպանությունը իշխանության չարաշահումներից պաշտպանելու գործում, նշեց, որ ԱՄՆ կառավարության եւ ՀՀ Սահմանադրական դատարանի միջեւ համագործակցությունը զարգացնելու նպատակով ստեղծվել է աշխատանքային խումբ: Գ. Հարությունյանի գլխավորած այս խումբը, որի կազմում ընդգրկված են ԱՄՆ-ի դեսպանատան, USAID-ի եւ ԱՄՆ-ի լրատվական գործակալության (USIS) ներկայացուցիչները, արդեն քննարկել է Հայաստանի դատական բարեփոխումների տարբեր ուղղությունները: «ԱՄՆ կառավարությունը պատրաստ է հետագա համագործակցության», ասաց Պ. Թոմսոնը:

Ուխտը պաշտպանում է Աղալովյանին

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, Ազգային միաբանության ուխտը նախագահության թեկնածու էր առաջադրել նույն կազմակերպության ղեկավար Ռաֆայել Համբարձումյանին: Վերջինս ստորագրությունների հավաքման համար պաշտոնաթերթիկներ էր վերցրել ԿԸՀ-ից եւ դրանք չէր վերադարձել, ուստի նախագահի թեկնածու գրանցվելու եւ քվեարկվելու նրա հնարավորությունները զրոյի հավասարվեցին:

Չնայած դրան Ռ. Համբարձումյանի գլխավորած կազմակերպությունը ձգտում է այս կամ այն չափով մասնակցել ընտրարշավին: Օգոստոսի 15-ին կազմակերպությունը հանդես է եկել մի քանի հայտարարությամբ, որ մասնավորապես կոչ է անում ՀՀ քաղաքացիներին իրենց ձայնը տալ Լեւոն Աղալովյանին, քանի որ «մյուս թեկնածուներից իր ծրագրային դրույթներով» Ուխտի ծրագրին առավել հոգեհարազատ է Աղալովյանի նախընտրական պլատֆորմը.

Նախագահի մյուս թեկնածուներին Ուխտը կոչ է անում համախմբվել «իր ազգային նկարագրով եւ ըստ էության անկուսակցական խառնվածքով, իբրեւ ընդդիմադիր կողմերը հավասարակշռող երրորդ ուժի ներկայացուցիչ» Լ. Աղալովյանի շուրջը: Այդ կոչը ուղղված է ոչ միայն ընդդիմության թեկնածուներին, այլեւ «Հայաստանի գործող նախագահին»:

Եվ այսպես՝ Լեւոն Աղալովյանը Ազգային միացյալ ուխտի թեկնածուն է նաեւ: Որոշ սադրիչ բնույթ ունեցող լուրերի համաձայն որն Աղալովյանի թեկնածությունը պաշտպանություն է գտել նաեւ... ՀՀՇ-ում, եւ նույն լուրերի համաձայն այդ կուսակցության որոշ ղեկավար եւ շարքային անդամներ ստորագրություններ են հավաքել Աղալովյանի օգտին:

Դժվար է հաստատապես պնդել, թե այդ լուրերը համապատասխանո՞ւմ են իրականությանը, սակայն լուրերը համառորեն շարունակում են պտտվել:

ՆԱԻՐԱ ՄԻՐԶՈՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Տեղական

Սյունյաց դարպասներից այն կողմ թույն ճանապարհաշինարարություն է ընթանում: Վազգեն Մանուկյանը, վերջերս լինելով Սյունիքում, զարմացել էր, սակայն խնամքով նախագահի առաջիկա այցելության մասին անհատները ծածուկ թաքցրել էին: «Առաջինը հո չէ՞, որ անմիջապես բաղադրիչ բերեինք, լցնեինք, ղեկավարվել է Սյունիքի մարզպետը: Դեռ անցած տարվա հոկտեմբեր-նոյեմբերին հաստատված ծրագիր է սա»:

Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի այս տարվա Սյունիքի մարզում շահագործման հանձնված օբյեկտները նույնպես կապ չունեն նախագահական ընտ-[illegible] չէին ունեցել: Ջրատար սեփական տեխնոլոգիաներ ունենալու իրական հնարավորություն է ստեղծում: Այն արժեքով 37 հազար ԱՄՆ դոլար, որից 7 հազարը համայնքի ներդրումն էր: Համայնքները, իհարկե, դեռ բավականաչափ անվճարունակ են: Այս անգամ նրանց օգնության ձեռք են մեկնել մասնավոր ներդնողները: Սյունյաց մարզպետ Սուրեն Աբրահամյանը նույնպես է համարում որ է ձևով օժանդակել, ուժի կանգնել հնարավորության սահ:

Հիմնադրամը հաշվի հաշվով ունի նույն Սիսիանի բանկում, որ մաս-մաս, յուրաքանչյուր փուլ ծրագրի կատարումից հետո նոր մասնաբաժին է տեղափոխվում Համաշխարհա-[illegible] Սարգսյանը «որպես պատմություն» այդ բեռն առավ իր ուսերին: Դրանից հետո Ս. Աբրահամյանն առաջարկեց դպրոցի փոխարեն կենդանի հերոսների օրինակներ գտնել, և իր 100 տոկոսանոց համոզվածությամբ հայտնեց, որ վաղը դրանց մասին գրելու են համեմատելով Վազգեն Սարգսյանին մի հետ, «որը և խորհուրդ ունի իր մեջ, և արդարություն, և չարություն է պայմ, և լույս է պայմ, և շատ անզգույշների բևեռն է վառում»: Ասելով, որ իր ընկալումը սուբյեկտիվ է, բայց բոլորից ավելի ճիշտը, նա նշեց, որ ինքը «հանրագիտ մարդ է և սիրում է գլուխ խոնարհել իրենից ուժեղների առաջ»: Ներքին գործերի

Սուրեն Աբրահամյան. Ես ջերմ բարեկամություն եմ անում բոլոր կարգի հիմնադրամների հետ

ողությունների հետ: Գոնե այդպես է ներկայացնում հիմնադրամի խորանման բաժնի տնօրենը: Ինչ կլինի, գրանք խուս անհրաժեշտ են, և Հիմնադրամը, որ 20 մլն դոլար կարողացավ մեկ 4 տարում 400 փոքր ծրագրերի համար, նայել առ նայել իր կարևոր օժանդակությունն է բերում հանրապետության տնտեսությանը: Ծրագրերը նախատեսում են աշխատել համայնքների հետ: Համայնքային ֆինանսները ընթացքում դառավ դարձավ, որ առաջնային խնդիրների շարքում են ջրամատակարարման, առողջապահության, դպրոցների, հիվանդանոցների նորոգման հարցերը: Այս տարին իրականացվում է 30 ծրագիր, որից 7-ը Սյունիքում: Օրերս Հիմնադրամի տնօրեն Գագիկ Խաչատրյանն ու աշխատակիցները լրագրողների հետ ներկա եղան առաջին երեքի շահագործման արարողությանը: Արցախի հետ մեկ կիլոմետր ընդհանուր սահման ունեցող Ներքին Խնձորեսկ գյուղում, որը 20 տարի առաջ տարերային աղետներով ստեղծվել էր Ս. Խանզադյանի առաջարկությամբ, նորոգվել էր փոստատան շենքը, հնարավորություն ընձեռելով հեռավոր գյուղերի բնակիչներին կապ հաստատել աշխարհի բոլոր անկյունների հետ: Հ. Սարգսյանի վիպակներից մեկում գյուղատերերի շենքում հնչող առաջին զանգին պատասխանող հեռախոսը զարմանքով արձագանքում են. «Այ տա, չէիր կարողանո՞ւմ մի մարդ ուղարկել»: Թե Ներքին Խնձորեսկում մեծ աշխատանք միանգամայն ուշադի կարիք կլինի, ժամանակները ցույց կտան, բայց առայժմ ինչ արված էր խնամքով, Հիմնադրամի բժշկական ինքնությունների [illegible]: Պարզ է, փոստատան մի քանի սենյակ դեռ կահավորված չէին, բայց ստեղծվածից, որ շենքը օգտագործվելու է ամբողջությամբ: Այն, որ Հիմնադրամը բծախնդիր է, որ Հայաստանում բանկը բայց չի տալիս շռայլել գումարները, անգամ դարձավ ընկալում այն փոքր փաստից, որ Հիմնադրամի աշխատակիցները իրենց մեքենայում տեղավորեցին ընկալի վահանակը՝ վրան գրված «Աշխատանքի սկիզբը՝ 23.04.96, ավարտը՝ 13.08.96. Ֆինանսավորում՝ Հայաստանի կառավարության ներդրումների և համայնքի ներդրում»: Կախվելով պիտի տնօրենի վահանակն այլ տեղում օգտագործելու գործընթացը: Դա փոխարեն «Սևաքար-2» ենթակառուցման կոմպլեքսի Գորիսի քաղաքապետի նախագահությունը երկու տարի տևած ընդհատումից հետո Հիմնադրամի աշխատակիցներին և տեղական դրույթներին փոխանցելով Սիսիանի անմիջական: Սիսիանի յուղի Շաղատի Եղեգնաձորի գյուղի բնակիչներն են, որ հանդես եղել են գյուղի բնակիչներին: Գյուղը երկար ժամանակ չոր

յին բանկի վարկից և Հայաստանի կառավարության 250 հազար դոլար ներդրումից: Այդ ներդրումների դասավանդությունը սկիզբ ծառայեց Կապանում յուրօրինակ շատով նշել նաև II հազար բնակչի (այն է՝ 3000 բնակարանի) համար նորոգված կոյուղագծի բացումը: Թալանչիկ երկնագույն ժապավենը, որի առաջին հատվածը «դեսության ներկայացուցիչ» Ալվարդ Բարխուդարյանը հանդիսավորապես հանձնեց ընդդիմադիր մամուլի ներկայացուցիչ Վահան Իշխանյանին, հարուցեց մյուս լրագրողների մի փոքրիկ կատակ ոչ այնքան հաճախակի շարժում: Կոյուղագծի նախկինում 200 մմ-ոց խողովակները փոխարինվել էին 500 մմ-ոցներով և ուղղվել դեպի մաքրման կայան, որը, ցավոք, կասարյալ չի աշխատում: Այդուհանդերձ, կեղտաջրերը դադարել են թափվել Ողջի գետը և կանգնվել է համաճարակների վտանգը: Շահումյան փողոցի համայնքի իրականացնող գործակալությունը նորոգման աշխատանքները 90-ի փոխարեն կատարել է 65 օրում: Նախորդ օրը Չարենցում բեյ մասնակցած կինը մարզպետարանում գնորդությամբ դիմավորեց մեզ. «Բարե՛ւ ձեզ, բարե՛ւ ձեզ, էս ինչ ուրախություն եք բերել մեզ համար»: Ի դեպ, մինչդեռ «Հայրի» նախկին բոլորակից, այժմ տեղեկատվության նախարարության բաժնի վարիչ Ալվարդ Բարխուդարյանը նախընտրական կարծիքներ էր հավաքում: Չայնագրիչին դեմ-հանդիման հայտնված մարդիկ հանգիստ ասում էին ներկայիս նախագահի անունը, սակայն Շահումյան փողոցում զգուշացին բնակիչներ, որոնք «ծայր էին ստում նրան, ով իրենց կօգնի», և առաջարկում «շատ խելոք մարդ ճարել», միաժամանակ յուրօրինակ տարբերակով հանդես գալիս, որ դեմ չեն, եթե հանրապետությունը ղեկավարի որևէ խելոք կին, ինչպես, օրինակ, Լյուդմիլա Հարությունյանը: Այս տարածաշրջանի մարզային ժամանակահատվածի համար գլխավոր սպասելիքները կապված են դպրոցաշինության հետ և չեն մոռանում, որ «Ղափանը Վազգեն Մանուկյանը վերցնեց»: Պաշտոնական մասին խոսեց նաև Սյունիքի մարզպետը, որը դպրոցական մարդ չէ այստեղ 3 տարի ուսմական գործունեությունն է ղեկավարել: Անելով, որ ամեն ինչ ուզել անի խաղաղության համար, նա կարևորեց ուսանողական շրջանի մշակութը, միջամտել շրջանի, մասին որ Արցախ հետ այնպես խաղաղության չի նկատում: Միաժամանակ մյուսները, թե դպրոցում մյուս երեք զորք բարձր տարբերակ, նա ասաց, որ նրանցից հավասարներ «մեծ, ծրագրված ֆաշիստական կարիք էին, ոսկանի կողք մահանալու կարծ լինելի, թե ես ազգը համար...»: Վ.

Սարգսյանը «որպես պատմություն» այդ բեռն առավ իր ուսերին:

նախարարի մասին մարզպետը սահմանափակվեց, նշելով, որ նրանով կէ է դրվածընդունված ներքին գործերի կայունությունը, կարգ ու կանոնը, խոկ, առհասարակ, այնուամենայն խոսել ու փաստ բաներ են ավելի նախարարի մասին, որ իր երևակայությունն ի վիճակի չէ ավելին տալու:

Պատն Աբրահամյանը երկար խոսեց մարզում արդյունաբերության, առողջապահության, սոցիալ, կրթության համակարգում ծրագրված և կատարվող բարեփոխումների մասին: «Արդյունաբերությունը մեր ամենաթույլ օղակն է», պատասխանեց նա «Ազգի» թղթակցի հարցին: Ապա կեսի սկզբում Նոյյան սաղանի բոլորակցի՝ ոլորտի մեկնաբանական կոմբինատների մասին հարցին պատասխանելով, նա համեմատեց Քաջարանի կոմբինատի վերջին հնչող շխկշխկոցը կրակով խոռ ցնցող (օրգազմի հասցնող) այնպիսի 2 բազմակի զգացումների հետ, ինչպիսին են գեղեցիկ կինը և ֆուտբոլի դաշտի բարդ հնչած խոսի բույրը: Լեռնահանքային արդյունաբերությունը հանրապետության բյուջեն համալրող ամենահզոր լծակներից մեկը կարող է լինել, և որի համար ներդրումներ են անհրաժեշտ: Արտասահմանյան ներդնողների, սակայն, դեռևս ծանոթ կայքերից ընդհանրապես խուսափում են: Այժմ մարզպետարանը Հայկական համագումարի հետ ծրագրեր է մշակում փոքր և միջին բիզնեսի համար: Մարզպետի առաջարկությամբ այդտեղ կարևորություն է տրվելու նաև մեկ այլ գործոնի՝ տնօրենի կերպարին: «Որոշ կառույց, հարաբերությունները ստեղծելը ինքնուրույն դժվար է, բայց ավելի դժվար է այդ միասնական համար մարդու նախապատրաստումը: Կույր կուսակցի նման վերցնում ենք մեկին «լավ տղա է», նշանակում ենք տնօրեն: Ոչ շուկայական հարաբերություններ գիտի, ոչ բանկային համակարգ, ոչ տուն, ոչ սանկ, ոչ դրամ գնալ...»: Իսկ «կադրային քաղաքականության իրականացնելիս մի՞թե եք կարողանում պահպանել արհեստավարժների ընտրության սկզբունքը» մեր հարցին պրն. Աբրահամյանը պատասխանեց. «Ես անհնարավոր չեմ, բայց աշխատում եմ: Արդեն հիմա զգում եմ, որ պրոֆեսիոնալիզմը, իրազեկությունը, անգամ ուսուցիչ դառնալ անցած լինելը բավական չէ անգործունյա պաշտոններում հանգստացնելու պաշտոնյաներին պաշտոնաթողության համար: Նախ մի քիչ խենթ պետք է լինեն, մի քիչ ռոմանտիկ, համասար իրենց գործին, և դրա մեջ իրենց արած և հոգու մի փոքր կտոր դնեն: Այլապես, բանվորաց մասնագետ լինելով անգամ, խոհանական դաշտի բազմակողմանի այս պայմաններում, որ հարաբերությունները են ճեղքվում, կարող է որպես անձ ընկղմվել: Մարդիկ են պետք, որ կրծքով գնան»:

ԱՆԱՀԻՏ [illegible]

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Անբիկում դպրոցը փորձում է «դզել» գործը

Երեկ՝ օգոստոսի 16-ի, ՀՀ գիտության և կրթության նախարարության սրահում հրավիրված խորհրդակցությանը ներկա էին երկու նախարար, մեկ փոխնախարար, մեկ մարզպետ, մեկ փոխմարզպետ, Երևանի և մարզային կրթության բաժնի պետեր, զանգվածային լրատվամիջոցների աշխատակիցներ և ուրիշներ: Խորհրդակցության նախագահողն էր ՀՀ վարչատարածքային բաժանման և տեղական ինքնակառավարման նախարար Ռուբեն Բարսեղյանը, առաջիկայում ծրագրված են խորհրդակցություններ առողջապահության, գյուղատնտեսության, քաղաքաշինության նախարարությունների աշխատակազմերի հետ: Խորհրդակցությունների անհրաժեշտությունը պրն Բարսեղյանը հիմնավորեց նրանով, որ «արդեն կասարված է ՀՀ վարչատարածքային նոր բաժանումը, նշանակված են մարզպետներ և ընդունված է տեղական ինքնակառավարման մասին օրենքը»: Այս ամենը, բնականաբար, ենթադրում է կառավարման նոր մեխանիզմներ ծավալում ՀՀ տնտեսության արտադրական և ոչ արտադրական բոլոր ոլորտներում: Պրն. Բարսեղյանի վկայությամբ հանրակրթության դպրոցները անցնելու են մարզային ենթակայության տակ: Յուրաքանչյուր դպրոց ունենալու է իր կանոնադրությունը, հաշվի համարը և հանդես է գալու իրավաբանական անձի կարգավիճակով: Մանկավարժների աշխատավարձերի մասին դրույթները ծավալերմված են լինելու յուրաքանչյուր դպրոցի կանոնադրության մեջ: Ըստ Ռուբեն Բարսեղյանի, արդեն 1996-ի սեպտեմբերի 5-ին (Ասոս Բլեյանի ծննդյան օրն է) հանրակրթության բոլոր միջնակարգ դպրոցները կունենան իրենց կանոնադրությունը:

Այդուհանդերձ, նման նախաձեռնությունները, կարծում ենք, որ գործնականում չեն կարող ապահովված լինել, եթե լուծված չլինեն մի շարք հիմնահարցեր և մասնավորապես դպրոցական դասագրքերի: Այդ մասին զեկույցով հանդես եկավ գիտության և կրթության նախարարի առաջին տեղակալ Ասոս Բլեյանը: Նա ընդգծեց, որ արդեն մշակված է «Կրթության մասին» օրենքի նախագիծը, որը քննարկվելու է ԱԺ-ում: Նախագիծը, ինչպես նշեց զեկուցողը, նախարարության գործունեության վերջին 2-3 տարիների արդյունքն է: Դասագրքերի վերաբերյալ պրն Բլեյանը ընդգծեց, որ արդեն տպագրված է 60 անուն գիրք, յուրաքանչյուրը 20-30 հազար տպաքանակով: Հիշեցնենք, որ ամիսներ առաջ դասագրքերի տպագրությամբ զբաղվող յոթ հրատարակչությունների ներկայացուցիչները լրջորեն մտահոգված էին նախաձեռնության հաջող ավարտի համար: ՀՀ կառավարությունը ընդունելով ներկայացված դասագրքերի մայր-օրինակները որպես պարտադիր ուսումնական ձեռնարկ, այնուամենայնիվ որևէ գումար չէր հատկացրել ի նպաստ գրքերի լույսընծայման: Բաժանորդագրությունն էր, ըստ էության, գրքերի հրատարակման միակ երաշխիքը: Մինչդեռ, այս ոլորտում նույնպես ամեն ինչ հարթ չէ: Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ ԿԳ լրատվական ծառայությունից, անցյալ տարի հանրակրթության դպրոցներից բաժանորդները ցուցաբերելով մեծ ակտիվություն, համապատասխան մարմիններին փոխանցեցին շուրջ 800 մլն դրամ: Սակայն, հետո, երբ տպագրված գրքերը նույն ՀՀ կառավարության կողմից ընդունվեցին որպես օժանդակ և ոչ թե պարտադիր ուսումնական ձեռնարկ, բնականաբար հօդս ցնդեց նաև բաժանորդների վստահությունը ողջ գործընթացի վերաբերյալ: 1996-ին ստեղծվեց հակառակ պատկեր. ՀՀ կառավարությունը գրքերը ընդունեց որպես պարտադիր ձեռնարկ, բայց բնակչությունը արդեն զուտ մարդկայնորեն «չհավատաց» այդ որոշմանը: Հավաքվեց ընդամենը 70-80 մլն դրամ: Փակուղու առջև կանգնած ՀՀ կառավարությունը ստիպված եղավ վարկի ձևով հրատարակչություններին տրամադրել 300 մլն դրամ՝ 60 մլն «Շողիկ» հրատարակչությանը, 40 մլն՝ «Նոր դպրոցին», և 200 մլն՝ «Լույս» հրատարակչությանը: Վարկը պետք է վերադարձվի նոյեմբերին և դեռ պարզ չէ, թե ինչպես է դա ապահովվելու: Դասագրքերի առումով, ապահով վիճակում են միայն 1996-ի առաջին դասարանցիները: Մարդասիրական կենտրոնական հանձնաժողովի օգնությամբ հնարավոր եղավ ապահովել 60 հազար տպաքանակով դասագրքերի բողարկումը: Առաջին դասարանցիները սեպտեմբերի 1-ին ստանալու են նաև մաշիկներ, գրիչներ, ռետիններ և այլ գրենական պիտույքներ:

Խորհրդակցության ընթացքում խոսվեց նաև աշխատակիցների և մանկավարժների արձակուրդային ռոճիկը ժամանակին չստանալու մասին (ՀՀ գիտության և կրթության նախարար Վարդգես Գնունի): Պրն. Բլեյանը հավաստեց, որ արդեն հայտնի է հանրակրթության հանրակրթական դպրոցներին փոխանցված դրամի ընդհանուր գումարը, և այժմ ՀՀ ֆինանսների նախարարության հետ իրականացվում են աշխատանքներ այդ բացը լրացնելու ուղղությամբ: Երևանի և մարզային կրթության բաժնի պետերը իրենց զեկույցներում կանգ առան նաև կադրային, գույքային և այլ խնդիրների վրա, մասնավորապես մայրաքաղաքի դպրոցներում պակասում են գրասենյակներ, սեղան-նստարաններ: Այդ խնդիրը լուծելու նպատակով նախատեսված 180 մլն դրամի դիմաց ստացվել է զրո լումա:

Ս. Դ.

Լոռվա մարզը նոր ուսարվա շեմին

Լոռվա մարզում ընթանում են 96-97 ուսարվա նախապատրաստական աշխատանքներ: Կատարվում է կրթական համակարգի տեղաբաշխման ծրագրի քննարկում: Մարզում գործող 290 ուսումնական հաստատություններից 172-ը դպրոցներ են, 118-ը՝ մանկապարտեզներ: Գործում է նաև 3 հատուկ, 3 գիշերօթիկ և 1 օժանդակ դպրոց: Մարզի բոլոր դպրոցներն ապահովված են դասագրքերով, բաժանորդագրությունը, որն անցյալ տարվա [illegible]

վերանորոգման աշխատանքները ընդհանուր առմամբ դանդաղում են: Մարզում գործում է նաև 19 ար[illegible]

[illegible]

ԱԶԳ

Հայաստան

ԲՅՈՒՐԱԿԱՆ

Ակադեմիկոս Սիլվա Կապուտիկյանի հրաժեշտի խոսքը Վիկտոր Համբարձումյանին

Թեեւ մենք այստեղ եկանք ավտոմեքենաներով, բայց մեզանից յուրաքանչյուրի սրտում այն բրիթոն էր, որ մենք գալիս ենք ոտքով, ոտաբոբիկ դեպի ուխտատեղի, բարձրանում ենք լեռնիվեր դեպի Արագած, դեպի այս բարձունքը, որ կոչվում է Բյուրական...

Այդ ո՞վ է ասում, թե մենք անցյալ տասնամյակներում հավատ չենք ունեցել: Մենք բոլորս հավատով Չվարթնոցի խոնդակազարդ խոյակները բերել դրել ենք Կառավարական տան սյուների վրա: Մենք երկրպագել ենք հավատով Կոչի խաչքարերի զարդանախշերը, բերել ենք ու հանդաժել ենք հռոմեական տաճարի եզրերին: Նույնպիսի երկրպագող հավատով մենք կառուցել ենք Օպերայի տունը, Մատենադարանը, որտեղ հավաքել ենք մեր դարավոր ոսկեղենը՝ մատյանները: Նույնպիսի հավատով մենք դրել ենք մեր մեծերին, որոնք աստղեր էին բարեպաշտաբար ու կոչվում էին Ալեքսանդր Սպենդիարյան, Ալեքսանդր Թամանյան, Մարտիրոս Սարյան, Ավետիք Իսահակյան, Վիլյամ Սարոյան, Արամ Խաչատրյան: Եվ ահա վերջին մեր սուրբը անձնավորված է մեզնով, մեր ժամանակներում, Անանիա Շիրակացու, Ղազիր Անհարդի մերօրյա շառավիղը՝ Վիկտոր Համբարձումյանը, որին այսօր հանձնեցինք հայրենի հողին:

Երբեմն հեռուստատեսությամբ բոլորս լսում էինք նրա կենդանի խոսքը եւ, երբ նրան հարցրեցին, թե ո՞րն է իր կյանքի ամենաերջանիկ օրը, պատասխանեց. «Այն օրը, որ եկա Հայաստան»: Ասաց, որ «Լենինգրադում մենք երկու տարանդավոր աստղագետներ էինք, Իգնատիոսը եւ ես: Նա ձգտում էր դեպի հեռուները, դեպի ամերիկաները, նա գնաց այնտեղ, իսկ ես եկա Հայաստան»: Խորին մի իմաստություն կա այս պարզ խոսքերի մեջ: Վիկտոր Համբարձումյանը միայն ֆիզիկական իմաստով չէր, որ եկավ Հայաստան, եկավ ծուլվելու նրա պատմությանը, եկավ Աստծո կողմից տրված իր շնորհները տալու իր ժողովրդին, եկավ այս անմահ բարձունքի վրա վերականգնելու Գլածորի եւ Տաթեւի համալսարանները եւ հիմնելու մեր այս աշխարհահռչակ Բյուրականը: Եկավ մտնելու իր ժողովրդի սրտի մեջ, դառնալու նրա հպարտությունն այն տարիներին, երբ 1915-1920 թվականների ջարդերից հետո մենք այնքան կարիք ունեինք հպարտության: Ահա այդպես եկավ Վիկտոր Համբարձումյանը, ահա թե ինչու այսօր ժողովուրդն է հավաքվել նրան ճանապարհ դնելու (եթե երեւանում լիներ, անթիվ կլիներ այս բազմությունը): Բայց, այնուամենայնիվ, գեղեցիկ է, որ նա հանգչում է իր ստեղծած, իր կենդանացրած հողում եւ այստեղից շարունակելու է նայել դեպի երկինք, եւ երկնից շարունակելու է նայել դեպի մեզ, դեպի փոքրիկ Հայաստանը, որն իր հոգու ծնունդն է, եւ, նաեւ, իր մախառումների քաղցունքը:

Հայաստա՛ն, զուգեն այսպես փոքրացար,
Որ խաղաղ լուծվես մեր սրտերի մեջ,
Այրվող մասյանի պատառիկ դարձար,
Որ վրաղ դողանք բյուր բոցերի մեջ,
Որ տեղունց հողդ բալիսանի պես
Մեր կրծքի վրա կրենք երկրուղած,
Անունդ տալով՝ մաքրվենք դարձյալ
Աշխարհ ողողող ծով ստերի մեջ:

Այսօրվանից Հայաստանի հողն ավելի սրբացավ, ավելի եւս դարձավ բալիսան, քանզի իր մեջ ամփոփեց եւս մի մեծություն՝ Վիկտոր Համբարձումյանին: Այն Համբարձումյանին, որը մինչեւ 88 թվականը մեր միտքն էր, մեր ուղեղը, այնուհետեւ դարձավ մեր ժողովրդի խիղճը, մասնակցեց նրա մախառումներին, նրա ողբումներին մինչեւ Ղարաբաղ, մինչեւ հացադուլ եւ մինչեւ վերջ կիսեց մեր ուրախությունները ու դառնությունները: Եւ ահա այսօր մենք նրան հրաժեշտ ենք տալիս: Արդ, շարունակենք նորից ու նորից տալ նրա սրբացած անունը եւ դրանով շարունակենք մաքրվել աշխարհ ողողող ծով ստերի մեջ:

Դեպի հավերժություն

Հայ ժողովուրդը խոր վշտով դեպի հավերժություն է ճանապարհում իր փառաբանված զավակ, ՀՀ ազգային հերոս Վիկտոր Համազասպի Համբարձումյանին:

Վ. Համբարձումյանը իր վառ անհատականությամբ ամբողջացնում էր դարերի խորքից ծնունդ առած հայ գիտության եւ մշակույթի եզակի դեմքերից այն երկնահույս համաստեղությունը, որի շառավիղը Մաշտոց-Խորենացի-Շիրակացի-Նարեկացի-Համբարձումյան հզոր կամարն է: Հազարամյակների պատմության մեջ այդ մշակույթն արարողների ծնունդը եզակի երեւույթ էր: Նրանք իրենց հատուկ բնածին եւ հարուստ ներհնաշխարհով լույս են սփռել իրենց բոլոր երփներանգներով, փայլի ամբողջ գեղեցկությամբ, տաղանդի հզոր ճիշով՝ կերտելով ազգի ամբողջական դիմանկարը: Տիեզերքի անհունության մեջ ամենապայծառ լուսաստղի երկնառաք մտքի զորությամբ Վ. Համբարձումյանը լուսավորեց մեր ժողովրդի գիտական բարձունքները միտող անտեսանելի եւ անհասանելի կածանները, առաջնորդեց համաշխարհային հեւքին համահայ գիտական մտքի վերընթացը: Նրա անունն ու գործը աշխարհով մեկ սփռված իր հայրենակիցներին բերեցին նոր փառք, առաջնորդեցին նրա արժանի տեղն ու դերը առջի համաշխարհային գիտության պատնեշում: Իզուր չէ, որ հայ ժողովուրդը ի դեմս Վ. Համբարձումյանի՝ իր փառապանծ զավակի, փորձում է տեսնել ինքն իրեն, նրա երախտիքով ծանր ու թեթեւ անել իր գիտական միտքը՝ համաշխարհային հեւքին համեմատ:

Ով չգիտե, որ Համբարձումյան գիտնականի արարիչ դերով, հայտնի լուծվել ամբողջանում էր համաշխարհային գիտատեխնիկական առաջընթացը, մասնավորապես աստղագիտության հետագա զարգացման ընթացքը: Վկան, որ նա աշխարհի շուրջ երեք տասնյակ երկրների գիտության կաճառների իսկական, պատվավոր կամ արտասահմանյան անդամն էր, արտասահմանյան տասնյակ համալսարանների դոկտոր, բազմաթիվ բնագավառներ ներկայացնող գիտական ընկերությունների անդամ: Հիշենք, որ Վ. Համբարձումյանը, հենց նա՝ երկու անգամ գլխավորեց Միջազգային աստղագիտական ընկերությունը՝ միաժամանակ ընտրվելով նրա պրեզիդենտ: Այդ հայորդին էր, որ տակավին երիտասարդ տարիքում Անգլիայի թագավորական աստղագիտական ընկերությունում արժանացավ Նյուտոնի թիկնոցը կրելու պատվին, հետագայում նման թիկնոցներ կրելու պատվին արժանացավ այլ երկրներում, դառնալով միակ գիտական սփյուռքների համար դարձավ բազմաթիվ երկրների գիտական օջախների ու համալսարանների մեկ տասնյակ ուսումնական աստղերի, ԽՍՀՄ պետական մրցանակների դափնեկիրը, դառնալով սոցիալիստական աշխատանքի կրկնակի հերոս: Իրոք, մեկ մարդու, հողածնի մեկ կյանքի համար զարմանալի առատ, մեծարանքների մեջ ներքին հատանելի է այդքան արժեքավոր վաստակ:

Հիրավի, Վ. Համբարձումյանը համայն մարդկության, համաշխարհային գիտության ու մշակույթի պատկանելությունն է: Այդ համաշխարհային պատկանելությունը հայ ժողովրդի զավակն է, եւ առաջին հերթին նրա պատկանելությունը, նրա առաջընթացի վսեմ ջահակիրը, մարդ, որն աշխարհում ընդարձակեց հայ ժողովրդի ճանաչման սահմանները, իր գիտական մտքով հարստացրեց համաշխարհային գիտական միտքը: Հայ ժողովուրդը լավ գիտե, որ 20-րդ դարի սկիզբը փառավորված էր Թումանյանով ու Կոմիտասով, ավարտը՝ աշխարհահռչակ Վ. Համբարձումյանով:

Վ. Համբարձումյանը, որպես խոշորագույն եւ անձնուրաց գիտնական համայն մարդկության հայտնի էր իր մտքի թռիչքով, համաշխարհային գիտության պատնեշում գրաված մեծական եւ հաստատուն տեղով: Բայց զարմանալի է մարդկային հոգեբանությունը... Մարդու մեջ նիրհում են դեռեւս չբացահայտված, լարտահայտված բազմերանգ հատկանիշներ: Դրանց ամեն մի երանգ ի հայտ է գալիս մերթ այս, մերթ մի որեւէ այլ պահի, նայած դրա դրսեւորման համար ստեղծված պայմաններին կամ ավելի ճիշտ հասարակական պահանջներին:

Մինչ արցախյան գոյամարտը լիովին չէին բացահայտվել Համբարձումյան հայրենասերի, մարդ-քաղաքացու ամբողջական կերպարի երփներանգների առանձին գույները, քանզի դրա հասարակական անհրաժեշտությունը չէր զգացվել: Թեեւ սանձայնք ի վեր բոլորին է հայտնի ժողովրդի ճակատագրական պահերին նրա դիրքորոշումը եւ դեպի ճշմարտություն մարդկանց կողմնորոշելու հատատականությունը: Այդ անգամ բացահայտվեց նրա մարդկային վառ անհատականության բազմերանգ կողմերից նաեւ մեկը՝ կյանքն իրական վտանգի ենթարկելու հատկանիշը՝ հանուն ճշմարտության հաղթանակի: Որպես ժողովրդի իրական հերոս, նրա նվիրյալ Վ. Համբարձումյանը օժտված էր ոչ միայն աստվածային արարչագործությամբ, մտքի հանճարի երկունքով, այլեւ ընդվզումով, այնպիսի խիզախումով, երբ հարցականի տակ էր դրվում սեփական անձի գոյությունը:

Չէ՞ որ ճշմարտության, արդարության հաղթանակի համար հայ քաջորդիների մղած ծայրահեղ պայքարում խիզախեց նաեւ աշխարհահռչակ գիտնականը: Դարի այդ իմաստուն այրը անձնազոհ մարտի բռնկեց պատկառելի տարիքում:

Վ. Համբարձումյանի՝ որպես տաղանդավոր գիտնականի, ականավոր հասարակական-քաղաքական գործչի, մանկավարժի, մարդ-քաղաքացու, անկոտրում հայրենասերի եւ ազգային հերոսի ամբողջ վեհությամբ ու գեղեցկությամբ վեր հառնող հոյակերտ կերպարը բոլորիս տոգորել է բարի եւ ազնիվ զգացմունքներով, տարբեր սերունդների պատկանող հազարավոր ուսերի ու դուստրերի կողմնորոշել դեպի գիտությունը, վարակել առաքինությամբ եւ աշխատասիրությամբ, ներարկել անկոտրում եւ ինքնամոռաց հայրենասիրություն: Հետեւաբար, հարկավոր է նորից ու նորից շեշտել, որ նրան բնորոշ վառ հայրենասիրությունը հատկապես առկայծում, կարծես նման անկոտրում կեցվածքը տեսանելի էր դառնում հայ ժողովրդի պատմության շրջադարձային պահերին:

Մենք Վ. Համբարձումյանին հաջորդող սերունդներս, հպարտ ենք, որ բախտ է վիճակվել ապրելու նրա հետ, լինել նրա ժամանակակիցը, կախարդվել այդ մեծ մարդու առինքնող աստվածային հմայքից: Համեստ գոյատեւող գիտական արարչագործությունների հետ մեկտեղ, նա, որպես ՀՀ ԳԱԱ նախագահ, շուրջ կես դար կազմակերպել, ուղղություն եւ ընթացք է տվել Հայաստանի գիտական մտքի զարգացմանը, կողմնորոշել այն համաշխարհային մակարդակը միտող շառավիղներով, գործարկել հնարավոր ու անհնարին բոլոր ջանքերը գիտության մարդկանց ստեղծագործական առաջընթացի ճանապարհին, անձնական օրինակով ու հոգատարությամբ հույս ու հավատ ներշնչել ժողովրդին ազնվաբար ծառայելու իր խոկ հավատամքին՝ հայրենասիրական տաղանդին: «Վ. ՒՈՆՏԱՆԻՆԿՅԱՆ»

— Ի՞նչ օրենսդրական ակտեր կան, որոնք ենթակա են փոփոխման, կամ զգո՞ւմ եք օրենսդրական համապատասխան դաշտի բացակայություն:

— ՀՀ հարկային օրենսդրությունը շուկայական հարաբերությունների անցման եւ ձեւավորման փուլում ենթարկվել է համապատասխան փոփոխությունների՝ ելնելով այդ հարաբերությունների զարգացման մակարդակից, բյուջեի պահանջներից, տնտեսվող սուբյեկտների շահերից, ինչպես նաեւ Հայաստանում առկա տնտեսական իրողությունների առանձնահատկություններից: Ներկայումս գործող հարկային օրենսդրությունը, նաեւ այդ օրենսդրության պահանջները ճիշտ կատարելու նկատմամբ հսկողություն (վերահսկողություն) իրականացնող վարչակարգը փոփոխության կարիք ունի: Ի մի բերելով անցած տարիների փորձը, հաշվի առնելով վերը թվարկված գործոնները, մշակվել եւ մշակվում են մի շարք առաջարկություններ հարկային օրենսդրական դաշտի կատարելագործման ուղղությամբ: Դրանք արտադրության վար: Երբ նկատի ունենք գործող հարկային օրենսդրությամբ սահմանված արտոնությունները, ակներեւ է, որ արտադրությունը առաջի համենատ ներդրումներ կատարելու առումով ունի մի շարք առավելություններ: Սակայն այդ հանգամանքը կապիտալ ներդրումներն ու ձեռներեցներին ավելի շատ «չի ձգել» դեպի արտադրություն:

Սղաճման շուկաների, արտադրանքի մրցունակության եւ որակի, հումք, նյութերի էժան ձեռքբերման ու պատրաստի արտադրանքի էժան տեղափոխման, պայմանագրային պարտավորությունների ու առեւտրատնտեսական գործընկերների հարաբերություններում կայունացման արդիակման խնդիրների լուծումը արտադրողների համար ավելի մեծ դժվարություն է, քան հարկեր վճարելը: Չի շտապված խնդիրների լուծման անհրաժեշտությունը, ինչպես նաեւ կապիտալի շրջանառելիության արագությունը, առեւտրային ռիսկի դակասը, աշխատանքի կազմակերպման համեմատական պարզությունը

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Պավել Սաֆարյան. Հարկային տեսչությունը տնտեսության զարկերակն է

Պետբյուջեի հիմք հանդիսացող կարեւորագույն օղակն է հարկային տեսչությունը, որը շուկայական հարաբերությունների անցման զուգընթաց ձեւավորման հնգամյա փուլում է: Տնտեսական դաշտի անընդհատական փոփոխությունների առկա իրավիճակում հարկային տեսչության դերի, կատարվող օրենսդրական փոփոխությունների եւ համակարգին առնչվող հարցերին է պատասխանում ՀՀ հարկային տեսչության պետ Պավել Սաֆարյանը:

Փոփոխությունների եւ լրացումների առաջարկություններով համապատասխան նախագծերը ամենից առաջ վերաբերում են ավելացված արժեքի հարկին, գույքահարկին, հողի հարկին, եկամտահարկին: Կան նախագծեր հարկային վարկի, ինչպես նաեւ ՀՀ-ում հարկերի եւ տուրքերի մասին օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին: Հարկային վարչարարության բազմաթիվ չլուծված խնդիրներ, իմ կարծիքով, իրենց լուծումը կստանան ՀՀ հարկային օրենսգրքում, որի մշակման ուղղությամբ ներկայումս հարկային տեսչությունում լուրջ աշխատանքներ են տարվում:

— **Մասնային վարչությունում բնդգծվեց այն տեսակետը, որ դեմ է վերջ տրվի «Բիզնես-գրոսաշրջիկությանը»: Ձեր կարծիքը:**

— Ներկայումս գործող մաքսային օրենսդրությունը թույլ է տալիս քաղաքացուն զբաղվել առեւտրային գործունեությամբ առանց անհատ ձեռներեցի կամ ձեռնարկության որպես կազմակերպական իրավական տեսակի գրանցման: Ըստ որում, դա ամբողջությամբ համապատասխանում է «Ձեռնարկությունների եւ ձեռնարկատիրական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին, համաձայն որի ձեռնարկատիրական գործունեություն է համարվում պարբերաբար իրականացվող տնտեսական գործունեությունը: Ձեռնարկատիրական գործունեության նման «լողացող» չափանիշի պայմաններում օրենսդրորեն առավել դժվար է տարածության ու ժամանակի կոնկրետության մեջ ապացուցել քաղաքացու իրականացրած «ձեռնարկատիրությունը»: Մյուս կողմից, նման «բիզնես-գրոսաշրջիկությունը» վարչական միջոցներով արգելելը եւս խնդրի լուծում չէ եւ կարծում եմ անհնարին է: Ակնհայտ է, որ նշված խնդրի լուծումը ավելի շատ օրենսդրական փոփոխության կարիք ունի: Այդ ուղղությամբ ներկայումս որոշակի աշխատանքներ տարվում են:

— **ՀՀ հարկերի դրույքաչափերը բարձր չե՞ն:**

— Ես բազմիցս առիթ ունեցել եմ, այդ թվում եւ մամուլի միջոցով պատասխանելու այդ հարցին: Չխորանալով կցանկանայի առանձնացնել հետեւյալ հանգամանքը:

Բյուջեի եկամտային մասի ձեւավորման հիմնական աղբյուրները տնտեսության ոլորտների մեջ արտադրությունն ու առեւտուրն են: Այս ոլորտներում ներկայումս ստեղծված հարկման հավասարակշռության խախտումը բոլոր դեպքերում բացասաբար կանդրադառնա, ինչու չէ, նաեւ տնտեսավարող սուբյեկտներին ոչ հավասար հարկման պայմաններում դնելը, բայց ոչ արտադրության ոլորտում հարկերի բարձր լինելը, տնտեսավարող սուբյեկտներին այնուամենայնիվ նախապատվությունն են իրենց կապիտալները ներդնել առեւտրի ոլորտ (թեեւ, ինչպես նշվեց, այս ոլորտում հարկերը ավելի բարձր են):

— **Որո՞նք են հարկային քաղաքականության սկզբունքները:**

— Հարկային քաղաքականությունը պետական կառավարման իրավասու մարմինների կողմից իրականացվող միջոցառումների համալիր է, որն ուղղված է հարկման օբյեկտների, հարկերի դրույքաչափերի եւ հարկային վարչարարության կարգավորմանը: Գոյություն ունեն հարկային քաղաքականության մի շարք սկզբունքներ՝ հարկման հավասարություն եւ արդարացիություն, ֆիսկալ, կարգավորող, արդյունավետ հարկման եւ այլն: Այս սկզբունքները հիմնականում հաշվի են առնվում կոնկրետ խնդիրներ լուծելիս:

— Հարկային համակարգում սպասվո՞ւմ են կառուցվածքային եւ կադրային բարեփոխումներ:

— Կառուցվածքային բարեփոխումներ հարկային համակարգում իրականացվել եւ իրականացվում են հարկային մարմինների առջեւ դրված խնդիրներից ելնելով: Արդեն այս տարվա ընթացքում հարկային համակարգում կատարված կառուցվածքային բարեփոխումներից կարելի է առանձնացնել տարածքային հարկային տեսչությունների ներքին կառուցվածքի, տեսչությունների բաժինների, դեկավար անձնակազմի ֆունկցիոնալ պարտականությունների սահմանումը, հարկային տեսչության կենտրոնական ապարատում խոշոր հարկատուների իրազեկման, ստուգումների եւ ապահարկման ստորաբաժանման առանձնացումը, գանգատարկումների քննարկման հանձնաժողովի ստեղծումը եւ այլն: Կառուցվածքային առավել ընդարձակ բարեփոխումները հարկային համակարգում կշարունակվեն առաջիկայում եւս՝ ելնելով համարաշխությունում իրականացվող մակրոտնտեսական, կառավարչական բարեփոխումներից, ինչպես նաեւ բյուջետային համակարգի կողմից ներկայացվող պահանջներից: Ինչ վերաբերում է կադրային բարեփոխումներին, ապա դա անընդհատ իրականացվող գործընթաց է, որի տեմպերն ու նպատակադրվածությունը կախված է հարկային տեսչության հիմնական խնդիրներից:

ԱՐԱՄ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ԱԶԳ

ԱՄՆ ընտրությունները

Նոյեմբերին կայանալիք ԱՄՆ նախագահության թեկնածուների առաջադրման վերջին փուլը հանրապետական կուսակցության համար կարելի է համարել ավարտված: Օգոստ. Բեյներ. իսկ Ռոնալդ Ռեյգանի նախագահության պաշտոնավարում գովաբանվեց նրա ստացված երկրից մեկի մի հատված, որից հետո հաղթանակից նույն ելույթ ունեցավ նախկին առաջին տիկին Նենսի Ռեյգանի պատերազմի ժամանակից թեկնածուին, որից հետո հայտնվեց եւ կարճ ելույթ ունեցավ Բոբ Դոուլը: Թե ամերիկյան մամուլը, թե մեր երկրի գործընկերները ու դիտորդները միաձայն այն կարծիքին են, մերիկյան ժողովրդին եւ երկիրը հասցնել զարգացման նոր հանգրվանի: Վետերանները նույնպես իրենց երեկոն վերածեցին շոուի: Մինչ այդ, քաղաքագետներն ու լրագրողները շարունակում են ընթերել այն փաստը, որ Անկախ Պետությունների Համագործակցության հետ հարաբերությունների մասում հասկացել խոստովանում են Լատվիայի, Լիտվայի, Էստոնիայի, Հայաստանի եւ Ուկրաինայի հետ կա

ՍԱՆ ԴԻԵԳՈ

Քլինթոնի հակառակորդները առաջադրեցին Բոբ Դոուլի թեկնածությունը

Հանրապետականների համաժողովը հեռուստատեսային եւ կուսակցական շոու

տոսի 14-ին Սան Դիեգոյի համագումարների պալատում շարունակվող հանրապետականների համաժողովը պաշտոնապես հաստատեց իր թեկնածուին: Նախագահության հանրապետական թեկնածու Բոբ Դոուլը ստացավ 1990 պատվիրակներից 1928-ի ձայնը, այն դեպքում, երբ հաղթանակի համար պահանջվում էր ընդամենը 996 ձայն: Ընդհանրապես, դիտորդներից շատերն այն կարծիքին են, որ հանրապետականների համաժողովը չի ներկայացնում կուսակցության անդամների իրական պատկերը: Համաժողովի պատվիրակների ընտրությունը կատարվել է այնպես, որ թե կուսակցության պլատֆորմը եւ թե առաջադրվելիք թեկնածուն ստանան առավելագույն ձայներ: Ինչպես գրում է ամերիկյան ամենատարածված թերթերից մեկը «USA TODAY»-ը, Դոուլն իր առաջադրման ողջ ընթացքը դիտել է հյուրանոցի համարում: Միջազգային դիտորդների մեր խմբին հնարավորություն տրվեց դահլիճում զգալ առաջադրմանը առաջ, երբ Դոուլին աջակցող հայտնի էին ունենում տարբեր նահանգների պատվիրակները: Սրանից [illegible] շիկացած էր, յուրաքանչյուր խումբ, որ ողղվում էր Քլինթոնի դեմ եւ ազդարարում Դոուլի գերազանցությունը, ուղեկցվում էր բազում ծափահարություններով, գոռում-գոչյուններով, երաժշտական ընդմիջումներով: Անցած մի քանի օրերի ընթացքում ելույթ ունեցան հանրապետականների նախկին վարչակարգի մի շարք ղեկավարներ՝ Բուշը, Ջորջ Բուշը, Ֆորդը, Ռեյգանի կինը Նենսին, ապա ամերիկյան զինված ուժերի նախկին հրամանատար, գեներալ Քոլին Փաուելը: Համագումարի ամբողջ ընթացքում դահլիճի ներսում եւ շուրջը ստեղծված էր տոնական մթնոլորտ: Բոլոր հռետորները իրենց ելույթներում քննադատում էին Քլինթոնին եւ նրա վարչակազմի գործունեությունը...

Համաժողովը սակայն, ավելի շատ ուղղակի հաղորդումների առիթ է տալիս: Անհնար է հրավառությունները, հեռուստատեսային ուղիղ հաղորդումները, իրար փոխարինող զույգերը Սան Դիեգոյի վերածել են ամառային հրաշալի ժամանցի վայրի: Համաժողովի պալատի առջեւ կարելի է տեսնել արհեստական վիժման դեմ եւ կողմ կանանց, Քլինթոնին հայհոյողների ու պաշտպանողների, Դոուլի հակառակորդների ու կողմնակիցների: Անվտանգության մարմինները աչալուրջ են ամեն ինչ, որպեսզի ոչ միայն նման համաժողովի պալատ, այլեւ շրջակայքը վերահսկվի: Աշխատանքային ռեժիմը պայմանական բավականին մեծ փոփոխություններ է մտցրել անվտանգության մարմինների աշխատանքում: Անհնար է ասել, թե նրանց ներկայությունը առանձնապես չի էլ խանգարում ոչ բազմաթիվ հյուրերին, ոչ էլ տեղացիներին:

Հետաքրքրական է այն փաստը, որ օգոստոսի 14-ի երեկոյան Վիետնամի վետերանների կողմից Բոբ Դոուլի պատվին տրված ճաշկերույթին, որին հրավիրված էինք նաեւ մենք, անվտանգության մարմինների կողմից ոչ մի հսկողություն չիրականացվեց: Այսինքն, եթե ժամանակ ունենք, կարող ենք ասել: Վետերանները իրենց բազում աջակցությունը հայտնեցին Դոուլին...

թե Դոուլը երբեք հաստատ չի ձեւակերպում իր խոսքը: Կրճատումները եւ կլիշեները բազում մի մեջից մյուսին անցնելը անհասկանալի են դարձնում նրա բանավոր խոսքը: Ամեն դեպքում, Դոուլն իրեն պահում էր այնպես, կարծես արդեն իսկ նախագահ է, իսկ ելույթի հիմնական միտքն այն էր, որ ինքը կարող է ամերիկյան ժողովրդին եւ երկիրը հասցնել զարգացման նոր հանգրվանի: Կենտրոնանալով, թե հանրապետականների համաժողովը որքանով է կուսակցական կամ հեռուստատեսային շոու: Համաժողովի պալատը ողջ շրջակայքը վերածվել է ամերիկյան բաղաքի, իսկ ժամանակին հասկացված հարկաբաժիններում առանձին տաղեր են զբաղեցնում բոլոր ազդեցիկ թերթերն ու ամսագրերը: Բոբ Դոուլը հյուրանոցի իր սենյակում նախապատրաստում էր հաջորդ օրվա օգոստոսի 15-ի ելույթը, որով էլ պետք է եզրափակվեր համաժողովը: Դրան նախորդել էր նաեւ փոխնախագահի՝ Ջեկ Քեմփի թեկնածության հաստատումը: Այն, ինչի մասին նախապատրաստվում էր խոսել «կոնսերվատիվ» Դոուլը, արդեն իսկ տեղ է գտել կուսակցության պլատֆորմում: Դա տարբերվում էր եւ առհեստական վիժումների դատապարտմամբ, բյուջեի հավասարակշռմամբ եւ ամերիկացիների համար նոր աշխատատեղերի ստեղծմամբ, անլեգալ ներգաղթի խափանմամբ եւ, իհարկե, արտաքին քաղաքականության մեջ փոփոխություններ կամ ուղղումներ մտցնելը: Մեզ համար հետաքրքիր է պետք Ռուսաստանը, իհարկե, առանձին տեղ էր զբաղեցնում, ուր նշվում էր, որ ԱՄՆ-ը դեմոկրատական Ռուսաստանի հետ անվտանգ հարաբերություններում ունի իր ազգային շահերը: Պլատֆորմն ամբողջությամբ առանձին ուսումնասիրության նյութ է: Բայց ինչպես նշում են դիտորդներից շատերը, այն ինչ-որ տեղ նաեւ ձեւական բնույթ է կրում:

Ընդհանրապես, հասարակ ամերիկացիք ընտրությունների հետ կապված ոչ շատ պայծառին նայում են ամերիկյան հանգարտությամբ: Ու ինչքան էլ փորձեն ներկայացնել թեկնածուների լավ կամ վատ կողմերը, ընտրողները հիմնականում արդեն կողմնորոշվել են: Սոցիոլոգները կանխատեսում են, Քլինթոնի հաղթանակը, հանրապետականները առայժմ շարունակում են ուղղել իրենց առավելությունները եւ հավաքված հույսերում, որ կհաղթեն: Կալիֆոռնիայի համալսարանում անցած մեր վերջին հանդիպման ժամանակ, պրոֆեսոր Սեմ Փոփկինը նշեց, որ իրականում Կալիֆոռնիայից է կախված թեկնածուների հաղթանակի 20 տոկոսը: Այստեղ Դոուլի համար դժվար է, քանի որ դեմոկրատները ավելի մեծ յուրով ձայներ են հավաքել եւ նրանց շանսերն ավելի զգալի են: Ամեն դեպքում, մինչեւ ընտրությունները դեռ երկու ամիս ժամանակ կա: Ինչպես նշում էր տեղացի քաղաքագետներից մեկը, ով շատ փող ծախսի եւ աղմուկ, նա էլ կհաղթի:

ՏԻԳՐԱՆ ՊԱՍՏՐՅԱՆ,
Սան Դիեգո

Քաղաքական շահերը կասարի մրցակիցներ Դոուլին եւ Քեմփին ջերմ բարեկամներ դարձրին

Կիրակի օրը հայտնի դարձավ, որ Մ. Նահանգների հանրապետական կուսակցության կողմից առաջադրված նախագահական թեկնածու Բոբ Դոուլը փոխնախագահ է ընտրել Ջեկ Քեմփին: Ամերիկայում Քեմփի անունը շատերին է ծանոթ: Երիտասարդ տարիներին նա ամերիկյան ֆուտբոլի պրոֆեսիոնալ խաղացող էր, 11 խաղաշրջան խաղացել է Ամերիկյան լիգայում: Ավելին, Քեմփը Նյու Յորք նահանգի Բուֆալո քաղաքի կողմից կոնգրեսական է դարձել, իսկ համազգային հռչակ [illegible] բերել այն ժամանակ, երբ նախագահ Ջորջ Բուշի վարչակազմում ստանձնել է բնակարանային շինարարության նախարարի պաշտոնը: Այդ ժամանակ Քեմփը հայտարարել է, թե որոշ քաղաքների անուշադրության մատնված ու, մեղմ ասած, անխնամ կենտրոնները՝ գետտոները, սպիներ են Ամերիկայի դեմքին: Եվ այդ խնդրի լուծումը նա տեսնում էր ոչ թե պետական գանձարանից վերցված միջոցների հաշվին, այլ առաջարկում էր արտոնություններ տալ այն բիզնեսմեններին, որոնք գումարներ են ներդնում գետտոների տնտեսական զարգացման մեջ: Քանի որ գետտոներում հիմնականում սեւամորթներ ու չքավորներ են բնակվում, իսկ Քեմփը նաեւ չքավորների եւ սեւամորթների միջավայրի կարոտ բարեկամական ուղղված միջոցառումների հայտնի կողմնակից է, ապա բնական է, որ բնակչության այդ խավը սիրում է նրան: Քեմփին սիրում են նաեւ ամերիկյան լիբերալները: Լինելով նախագահ, Բուշի վարչակազմի անդամ, նա նաեւ դրան կերպով պահանջում է, որ Մ. Նահանգները ճանաչի Լիտվայի (այն ժամանակ դեռ Լիտվական ԽՍՀ) անկախությունը: Ասում են, թե նա այն ժամ էր տարված այդ հարցով, որ մի ժամանակ ավելի շատ դրանով էր զբաղվում, քան բնակարանային շինարարությամբ: Եվ մի անգամ այն ժամանակվա պետքարտուղար Ջեյմս Բեյքերին այնքան է ձանձրացրել, որ Բեյքերը չի դիմացել եւ հայհոյել է Քեմփին: Պատմում են, որ նախկին ֆուտբոլիստը քաղաքավարի անելով կախուրը, նետվել է Բեյքերի վրա եւ բռնել նրա կոկորդից: Նրանց մի կերպ են բաժանել:

Հայտարարելով, թե ինքը փոխնախագահ է ընտրել Ջեկ Քեմփին, Բոբ Դոուլն ամերիկյան քաղաքական գործիչներին բնորոշ լավատեսական ոճով հեռուստալ է ասել. «Այսօր ես այստեղ եմ իբրեւ Մ. Նահանգների ապագա նախագահ եւ ցանկանում եմ ներկայացնել ձեզ այն մարդուն, որին ընտրել եմ իբրեւ փոխնախագահ. անվախ առաջնորդի, հեռատես մտածողի, ժողովրդի ճշմարիտ տեր մարդուն, իսկական ամերիկացի Ջեկ Քեմփին»: Պատասխան ճառում, որում Քեմփն ընդունել է փոխնախագահ դառնալու առաջարկը, նախկին նախարարը նույն ոճով հեռուստալ է ասել. «Իմ երկրում լինել ամենամեծ լավ է 1776 թվականի արժեքները, երբ գրվեց ամերիկյան անկախության հռչակագիրը, եւ հասկացեք այն բառերը, թե բոլոր մարդիկ հավասար են ստեղծված: Մեր ազգի պատմությունը դարձել է համաշխարհային պատմության կենտրոնական տարրը: Ողջ աշխարհը Ամերիկայից ոգեշնչություն եւ առաջնորդություն է ակնկալում: Եվ ավելի շատ, քան երբեւիցե, մենք մեր գիտակցության մեջ լույսի ծառայողներ ենք: Մեր երկիրը կարիք ունի մի մարդու, որն իր արժեքներով կպահպաներ այդ կոչումը: Եվ Բոբ Դոուլն էլ հենց այդ մարդն է»: Փոխադարձ համակրանքները լսելով, հնարավոր չէ գլխի ընկնել, որ դեռ ոչ վաղ անցյալում Բոբ Դոուլն ու Ջեկ Քեմփը կասարի մրցակիցներ էին, որոնց միջեւ լուրջ տարաձայնություններ կային: Քեմփն, օրինակ, դեմ էր ներգաղթին եւ կողմ եկամտահարկերի կրճատմանը, իսկ Դոուլն՝ ընդհակառակը: Դիտորդներն ասում են, թե Դոուլի եւ Քեմփի միջեւ երեւի թե միակ ընդհանուրն այն է, որ երկուսի աջ ձեռքն էլ հաշմված է: Դոուլը պատերազմի վերքում շատ ծանր վիրավորվել էր եւ 3 տարի ու 3 ամիս հոսպիտալներում է անցկացրել: Հաշմված ձեռքում նա միշտ մատիտ է պահում, որպեսզի ոչ ոք չսեղմի ձեռքը: Իսկ Քեմփը ֆուտբոլային դաշտում է տուժել: Ամերիկյան ֆուտբոլը յափշտակող դաժան խաղ է, եւ պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստ եղած ժամանակ նրա կոնն են 2 անգամ ջարդել, ուստի վնասել եւ աջ ձեռքի ափը փերել: Չեռքի վնասվածքը ստացողից հետո Քեմփը բժշկին խնդրել էր իր միջնամատը ամրացնել այնպիսի դիրքում, որ հետո լինի գնդակը բռնել, հենց այդ դիրքում էլ մատը «կպել» է ու մինչեւ այժմ էլ ծռված է: Առաջներում Քեմփը սուր եւ վիրավորական արտահայտություններ է օգտագործել Դոուլի հասցեին: Մի տարի առաջ Չիկագոյում, երիտասարդ հանրապետականների հետ հանդիպման ժամանակ Քեմփն ասել է, թե Դոուլի գրադարանը հրդեհի զոհ է գնացել եւ այնտեղ եղած 2 գիրքն էլ այրվել են: Դա քիչ համարելով, Քեմփն ավելացրել է, որ Դոուլը դեռ չէր հասցրել դրանք ներկազարդել: 8 տարի առաջ, երբ նրանք երկուսն էլ նախագահ ընտրվելու անհաջող փորձ արեցին (ընտրվեց Ջորջ Բուշը), Քեմփն ասել է, թե երբ Դոուլը ապագայի մասին է խոսում՝ ավելի խավար պետք է պահես: Այս տարվա հունիսին Քեմփը Դիմոնում ասել է, թե հանրապետականների ղեկավարությունը պետք է ավելի քիչ բաղձի Քլինթոնից, թե չէ փնփնթան ծերունիների խմբի է նմանվում: 73-ամյա Դոուլն ընդամենը 12 տարով է մեծ Քեմփից, սակայն նախկին ֆուտբոլիստը շատ առողջ եւ առույգ տեսք ունի, իսկ նրա ծերունական խիտ մազերը առիթ են տվել Դոուլին ժամանակին կասակելու, թե Քեմփը պայքարում է, որ մազերի լավ օգտագործողների հարկերը իջեցվեն:

Բոբ Դոուլի՝ Ջեկ Քեմփին փոխնախագահ ընտրելն այնքան անսպասելի էր, որ նախագահ Քլինթոնը լսելով այդ լուրը, չի հավատացել դրան: Սակայն Դոուլն ամենամեծ ընտրությունն է արել: Քեմփի շնորհիվ նա կստանա չքավորների, սեւամորթների, լիբերալների, ամերիկյան ֆուտբոլասերների եւ այլոց ձայները, կխզբացվեն խոստակցությունները նրա առողջության ու տարիքի մասին: Եվ առհասարակ, ամերիկյան ընտրողը վերջապես կհավատա, որ ամբողջ կյանքում հարկերի կրճատման դեմ պայքար մղած Դոուլն ընտրվելու դեպքում իրոք կկատարի իր գլխավոր նախընտրական խոստումը՝ 15 տոկոսով կկրճատի եկամտահարկերը: Չէ որ Ջեկ Քեմփը հայտնի է որպես առաջադիմական տնտեսագիտության համոզված հետեւորդ: Նա համարում է, որ եթե հարկերը կրճատվեն, ապա դրանց ճնշումից ազատված տնտեսությունը մեծ աճ կունենա, որի հետեւանքով էլ բյուջեի դեֆիցիտն ինքն իրեն կկրճատվի: Մինչ Քեմփի փոխնախագահ ընտրվելը՝ ամերիկացիները համարում էին, թե եկամտահարկ կրճատելու Դոուլի խոստումը նախընտրական խաղ է: Չէ որ հենց Քեմփն էր անցյալում միշտ կասակով ասել, թե Դոուլին այնպիսի հարկ դեռ չի պատահել, որ նրա սրտովը չլինի: Դոուլի վարկանիշը 20 կետով ցածր էր Քլինթոնի վարկանիշից: Քեմփին որպես գործընկեր ընտրելուց հետո այդ տարբերությունը կրճատվեց եւ դարձավ 9: Ուրեմն Դոուլը միշտ վճիռ է կայացրել եւ ընտրություններում հաղթելու հնարավորություն ստացել:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Եկմալյանի Պատարագը ձայնագրելու առիթը քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակն է, որ Հայաստանը պատրաստվում է տոնել», ասում է մաեստրո Չեքիջյանը ձայնագրության «սկզբի» օրինակը միացնելով: Մեզ համար էլ մի Չուգեցի, որ երգեհոնի ընկերակցությամբ լինի, այսինքն՝ հենց տարբերակը չընտրվեց: Երգեհոնը բոլոր սխալները, թերությունները ծածկում է: Ուզեցի, որ մեր խմբի մակարդակն այնտեղ երևար», ասում է մաեստրոն: Նա շտապում էր Կանադա, իսկ մի քանի օրից կվերադառնա, և այն, ինչ հնարավոր է միանգամից անել, 5 անգամից այսինքն՝ անհեթեթ տառապանքներից հետո մի բան մնացել բերել: Առանց էլ դժվար գործեր եմ սիրում», ժպտում է՝ երևի հիշելով, որ այն, ինչ ուզում էր, արդեն արել է՝ պահանջված մակարդակով:

«Եկմալյանի Պատարագի ունկնդիրը CD-ից չի բաժանվի»

Մի քանի օրից Կանադայում կտպագրվի եզակի այս ձայնագրությունը

Մի քանի օրից Կանադայում կտպագրվի «Եկմալյան Պատարագ» 75 րոպեանոց CD-ն Հայաստանի ռեսական ակադեմիական երգչախմբի կատարմամբ: Մաեստրո Չեքիջյանն իր գործն իրավամբ բարձրարժեք է գնահատում նկատելով, որ եզակի այդ ձայնագրությունն առաջին անգամ է ամբողջական տեսքով ներկայացնում հիշյալ ստեղծագործությունը: Կրճատումները մասնակի են և արվել են լազերային սկավառակի տարողությունն հաշվի առնելով: Ձայնագրությունները կատարվել են Երևանում «Տերյան-2» ձայնագրման ստուդիայում: Աշխատանքը երկարացել է եղել ստուդիայի տեխնիկական անբարենպաստ վիճակի պատճառով (որի մասին գրել ենք մեկ տարի առաջ՝ շինարարություն, փոշի, աղմուկ և ձայնամեկուսիչների պակաս: Ըստ կիրառվեն նմանօրինակ կարևոր աշխատանք ձեռնարկել: Որևէ խիստ որակյալ ձայնագրություն անել այս ստուդիայում նշանակում է ժամերի փոխարեն օրեր վատնել): Պատարագիչը եղել է Անթիլիասի միաբան հայր Գրիգոր Չիֆթչյանը, սարկավագները՝ հայր Անուշավան Ժամկոչյանը, հայր Վազգեն Միրզախանյանը, Ռաֆայել Մելքոնյանը: Պատարագի հատվածները շատ լավ են ընդունվել անցյալ տարի Անգլիայում, Ֆրանսիայում, Իտալիայում և Շվեյցարիայում անցկացված համերգների ընթացքում, ուստի անհամեստություն չի լինի նկատել, որ այս CD-ն փնտրված է լինելու ոչ միայն հայ արվեստասերների կողմից:

CD ձայնագրերը ո՞նչ է: Իմ խղճի պարտքն է նաև Կոմիտաս ձայնագրել, բայց արտադրության չեմ կարող անել: Կոմիտասի գրչից դուրս եկած Պատարագը արական խմբի համար է: Ես չունեմ այդքան արական ձայներ, բայց ամեն ինչ պիտի անեմ, որ ինձնից հետո գա կլ թողնեմ սերունդներին: Առանց Կոմիտասի Պատարագի նա այն աշխարհ գնալու միտք չունեմ»: Խումբն արական ձայներով համալրելու գործն մաեստրոն այսօր ֆինանսապես դժվար է նկատում: Ուրիշ տեղից մարդ հրավիրելն անհնար է՝ որտեղի՞ց պիտի վճարեն: Եկմալյանի Պատարագը ձայնագրելիս էլ խոչընդոտները պակաս չեն եղել: «Խումբն ինն անգամ հավաքվելով ծայրից ծայր հնչեցրեց Պատարագը: Դրանից հետո եղած աշխատանքն ինձ շատ տանջեց: Ձայնագրության մեջ պիտի մտներ ծխախոտության մասը՝ քահանան, սարկավագները և այլն:

ռադարվա CD-ներով:

«Լավ կլիներ, որ Հայաստանը նման ձայնագրություններ քիչ չունենար, բայց, անկեղծ ասած, ճշտեն են, որ պատրաստ են ինձ նման խոսում ենք CD-ների տարածման մասին: Նկատի ունեցե՞լ է այն շրջանակը, որը սիրով կարժանանա այս պատարագի ձայնագրությանը: «Ինձ թվում է, որ սկավառակ լսողը չի կարողանա դրանից բաժանվել, և ունկնդիրը կլինի դրա որոտացողդաքսը», ասում է մաեստրոն, բայցևայնպես նկատում, գնահատում մաեստրի դերը՝ ցանկանալով, որ բերելի միջոցով ապահովվեր եզակի ձայնագրության գովազդը: Եկմալյան Պատարագի CD-ն մինչև 6000 օրինակի կհասնի, հետագայում հնարավոր է, որ 10 հազար օրինակի հասցվի: Հուսանք, որ նմանօրինակ բարձրարվեստ կատարումներ ձայնագրելը, որքան էլ տեխնիկապես դժվար և այնուամենայնիվ հնարավոր, շարունակություն կգտնի: Սա էլ արդյունք է և ոչ փոքր նվաճումներ բերող:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎԱՆԵՍՅԱՆ

ԵՐԳԻԾԱԿԱՆ

Կինոյի ճանապարհին պատահած զվարճալի դեպք

Էժանագին ֆիլմերը ողողել են աշխարհը, նաև Հայաստանը: Տարեկան հազարավոր ֆիլմեր են արտադրվում, որոնք կոչվում են պարզապես «էկշըն» (շարժում, ակցիա, գործողություն): Չունենալով որևիցե բեմա, խորք ու խորհուրդ, դրանք պարզապես ժամանակն են սպանում մարդկանց, հատկապես երեխաների: Սովորաբար այդ ֆիլմերի հերոսները լինում են անհաղթելի մարդիկ, սովորաբար արտաքինի տակ ցերբնական էակներ: Նրանց հրացանի, ատրճանակի կամ պարզապես կարատեի հարվածների դիմաց ոչինչ են զինված մարդկանց մեծ խմբերը: Նույնիսկ բանակները: Նրանք կռվում են ամենուրեք, սպանում, պայթեցնում ամենուր՝ ցամաքի վրա, ջրում, ջրի տակ, օդում, տիեզերքում, ու վերջում դուրս գալիս ողջ և առողջ, հաղթական: Ահա նման ֆիլմերից մեկն է նկարագրում «Հերալդ Տրիբյունի» աշխատակից Գրեգ Քրիսքը, որն իր կնոջ հետ կինո գնալու ճանապարհին «ադրում է» ֆիլմ հետո տեսնելիք ֆիլմը ամենայն մանրամասնությամբ:

Օրերս կնոջս՝ էլիզաբեթի հետ պայմանավորվել էինք այս վերջին ֆիլմերից մեկը դիտել, որոնց մասին ինչ-որ բան էինք լսել: Թողնելով մեր դստերն իր դայակի հետ՝ նստեցինք ընտանեկան «Տոյոտան»: «Այն ակտիվացված է», ծյաց էլիզաբեթը, երբ ես դեպի բանալին: Նա լայն բաց արեց իր դուռը և ինձ հետ սլեց անցումի վրայով դեպի գաղտնիքը: Հենց մենք ընկանք խոտերի վրա, մեքենան հօդս ցնդեց՝ մի հրագունդ վեր երկինք բարձրանալով և մետաղի բեկորներ ցրելով փողոցով մեկ: Որոշեցինք, որ ավելի լավ կլինի վերցնել դայակի «Միասան»: Կինոթատրոնի կես ճանապարհին կանգ առանք լուսարձակի ազդանշանի տակ: Մի սև «Համվի» բեմ վեց մեր ուղղությամբ: Ես տեսա դեկը և ավելացրի արագությունը՝ բռնելով մայթի վրա, գցելով երկու փոստարկղ, կանգառի լափին տարբ և շուտ սլեցի նեղանցքին խանութի դիմացի բանջարեղենի լոթ ցանցարկղերը: Անցորդներին ստիպելով թռնել այս ու այն կողմ՝ «Միասան» մխրճեցի բարի պատուհանի մեջ և ընդամենը ծառերով զարդարված փակված պահեստներով: Ես սուրճ լցրին, քանի դեռ ունենք ժամանակ... Մեծ տրակտորի ուղին սալով պատռե- լով «Միասայի» վերնամասը, բայց, այնուհանդերձ, ինձ հաջողվեց «դուրս գալ» «Համվիից»:

Ֆիլմի սկզբին դեռ կար 25 րոպե, սակայն ես բարդությունների մեջ էի. մենք չէինք կարողանում կանգառ գտնել: Ես ուշադիր զննում էի փողոցները, երբ ասես մի քամի անցավ: Էլիզաբեթը. «Սա մի մեծ ծուղակ է», բղավեց հանդերձարանի միջից:

Մի F-3 ամբախարեց փողոցի վրայի կենդանաբանական խանութի դիմացի տարածքը: «Միասան» ընկավ պայթյունից առաջացած փոսի մեջ: 3 ոտնաչափ և ծխածանի բոլոր գույներով փայլող գոլորշիների մի ամպ անցավ պատմության գիրկը: Մեքենան արդեն մաս-մաս էր լինելու, երբ մենք կատաղությամբ դուրս բռանք և առաջին վայրկյան կատարեցին Պոտոմակ գետի կղզիներից մեկում: Հանկարծ մեզ շրջապատեցին ավտոմատները՝ AK-74-երը մեր գլխին պահելով: Սա արդեն անհանգստություն էր պատճառում, որովհետև ֆիլմը 10 րոպեից կսկսվեր: Սակայն էլիզաբեթը մի պլան ուներ: Ստորգետնյա մի բանտախուց գցելուց հետո նա մեզ ազատ արձակեց կապանքներից և ինձ առնետներով վխտացող օդափոխության խողովակով դուրս բերեց ավտոմատների զինանոցը: Ես նրան տանելու ազդանշանների լարերով իջեցրեցի ներքև: Էլիզաբեթը կայծակնորեն ինքնաթիռ գտավ կենտրոնական Վաշինգտոնի վրա ուղղված հրթիռները նրանց արձակումից 3 վայրկյան առաջ: Այնուհետև, ներխուժելով յարախինդ կասակների մեջ, որը մեր ամուսնության բնորոշ գիծն էր («Դու կարող ես արտամոնտաժել մարսագլխիկները», ասացի, բայց ուշե՞ղ ես, երբ աղբի ամանը լցվում է»), մենք պայթեցրինք ամբողջ կղզին նռնակների և «երկիր-օդ» հրթիռների միասին օգտագործմամբ:

Երբ մեզ զգեցինք դիմացի ափը, զարմացանք, որ վերջնականապես կարողացել ենք հասնել մեր ֆիլմին: Էլիզաբեթը մատնացույց արեց իր ժամացույցը՝ 7.07 էր: Ֆիլմն սկսվել էր 7-ին:

Ինչ դժբախտություն: Ես գրկեցի նրա ուսերը, երբ երկինքը մեծ հրդեհից շառագունեց բոսորագույնով:

«Այդ արկածային ֆիլմերը, ինչևէ, բոլորն էլ էժանագին սարսափներ ու հատուկ էֆեկտներ են», ասացի ես, երբ նույն պահին այլմոլորակայինների տիեզերանավը հայտնվեց Սմիթսոնյան գլխավերևում և մթագնեց արևը:

Պատրաստեց
ՎԵՐԱ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆԸ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Լրագրությունը նեղսրտության արվեստ չէ

Ի պատասխան «Ազգում» տեղ գտած հրապարակմանը («Ո՞ւմ ենք սպասում վարչապետին», 16.08. 96 թ.) տեղեկացնում ենք, որ, այո, ի թիվս բազմաթիվ հրավիրյալների, այդ թվում և «Ազգի» լրագրող Անահիտ Հովսեփյանի, ճարտարապետության ազգային թանգարանի հանդիսավոր բացմանը հրավիրված էր նաև Հայաստանի Հանրապետության վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը:

Ի մեծ ափսոսանք վարչապետի, ցավոք, նա չկարողացավ ներկա լինել հանդիսությանն այն պարզ պատճառով, որ այդ օրը մասնակցում էր մեծանուն գիտնական Վիկտոր Համբարձումյանի հուղարկավորությանը, որից անմիջապես հետո պաշտոնական հանդիպում ունեցավ Համաշխարհային բանկի պատվիրակության հետ՝ պետական կարևորության հարցերի տևական քննարկումով:

Եվ այդուամենայնիվ, խոնարհաբար հայցելով հարգարժան լրագրողի ներողամտությունը, ցանկանում ենք նրան հիշեցրած լինել, որ հրավիրված լինելու պարագան դեռևս չի նշանակում պարտադիր մասնակցություն (պաշտոնության կարգը պահպանված է), այդ իսկ պատճառով սպասման տհաճությունը չի կարելի անձնավորել (հասցեն սխալ է ընտրված), ափսոսալ, որ նրա այդ օրվա հաղարված տեսքը խամուց աղավաղվել է, ցավել, որ հյուրընկալության ակնարկած շամպայնը չէր կարողացել համտեսել, վստահել, որ ընթերցող գտնելու իր փնտրտուքներում հույսը դրել է պետական բարձրաստիճան այրի անհիմն քննադատության վրա:

Իսկական լրագրությունը բարձր հասկացություն է: «Ազգի» խմբագրակազմից կխնդրեինք օգնել Անահիտ Հովսեփյանին այս այնքան էլ ոչ բարդ ճշմարտությունը հասկանալու համար:

ՄԱՐՏԻՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Լրագրությունը օպերատիվ արվեստ է

Ի պատասխան պարոն Հարությունյանի, չասենք նեղսրտության (ինչո՞ւ է լրագրողը 1 ժամ 20 րոպե սպասելուց հետո արձանագրում հենց դա), այլ «իսկական լրագրության» մտահոգության, նույնքան խոնարհաբար հայցելով հարգարժան մամուլի քարտուղարի ներողամտությունը, հիշեցնենք, որ գոնե 20 րոպե (Հայաստանում ընդունված է այդչափ ուշանալը) սպասեցնելուց հետո կարելի էր խոսնակի բերանով հայտնել ներկա չլինելու ափսոսանքի մասին: Ի տարբերություն հրավիրյալ պաշտոնագրքու մարդկանց՝ իսկապես գեղեցիկ հաղարված տեսքի, օպերերի լրագրողը հաղարված տեսք չի կարող ունենալ (բնականաբար և ափսոսալ խամուց զգզվելու համար), երբ վազելով հայթայթում է օրվա լուրերը, մի հրավերից մյուսին արձագանքում և փորձում օպերատիվ լինել: Եվ եթե նման մի քանի միջոցառում (կարևոր չէ ում մեղքով հետաձգված) թեկուզ մեկ ժամ ուշ սկսվի, լրագրողը կզրկվի օպերատիվ աշխատելու հնարավորությունից, որը նրա պրոֆեսիոնալիզմի առաջին պայմանն է:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՍԳՈՒՀԻՆԵՆ

Վախճանվեց ճանաչված դիրիժոր Չելիբիդակեն

2 օր առաջ վախճանվեց Մյունխենի ֆիլհարմոնիկի դիրիժոր ռումինացի Սերջու Չելիբիդակեն, ով քսաներորդ դարի լավագույն դիրիժորներից է համարվում: Մինչ 10-12 տարի առաջ Մյունխենի ֆիլհարմոնիկի գլխավոր դիրիժորի պաշտոնավարությունը ստանձնելը, Չելիբիդակեն ղեկավարել է Բեռլինի ֆիլհարմոնիկը՝ նախորդելով հայտնի դիրիժոր Հերբերտ ֆոն Կարայանին:

Չելիբիդակեն հայտնի է իր մանրակրկիտ աշխատանքով, պահանջել է 2-3 անգամ ավելի փորձեր, քան որևէ այլ դիրիժոր: Նախապես անցկացնելով պարտադիր նա փորձերն անցկացնում էր նվագախմբի բոլոր գործիքների պարտիաները: Դիրիժորի մոտ ուսանելու էին մեկնում բազմաթիվ ուսանողներ աշխարհի տարբեր ծայրերից, և տեղին է հիշել, որ Չելիբիդակեի աշակերտն էր ասեղծվել: Նրա փորձերին և դասերին է հետևել նաև հայազգի դիրիժոր Արամ Ղարաբեկյանը, որը Արամ Խաչատրյան համերգասրահում իր համերգներով ծանոթ է երևանցի ունկնդիրներին, ինչպես նաև «Ազգի» ընթերցողներին: Արամ Ղարաբեկյանն էլ յուրացրել էր նրա աշխատանքը և Հայաստանի ֆիլհարմոնիկի հետ իր փորձերը դրա վկայությունն են, ասում է ՀԾՆ-ի գլխավոր դիրիժոր Լորիս Ճգնավորյանը: Դիրիժորի հրաշալի կատարումներից կարելի է առանձնացնել 2 կոմպոզիտորի ստեղծագործության՝ Բեթհովենի և Բրուկների: Մաեստրո Ճգնավորյանն իր և ՀԾՆ-ի անունից ցավակցություն հայտնեց Մյունխենի ֆիլհարմոնիկին, ինչպես նաև ճանաչված դիրիժորի արվեստի երկրպագուներին:

ՏԱՐԱԾՔ

Վրաստանը Գերմանիային կվերադարձնի 100 հազար հազվագյուտ հրատարակություն

Երկրորդ աշխարհամարտի վերջում Գերմանիայից խորհրդային զորքերի բերած շուրջ 100 հազար հազվագյուտ հրատարակություններ տեղ գտան Թբիլիսիում 1950 թ-ին: Վրաստանը որոշել է դրանք անհատույց կերպով վերադարձնել Գերմանիային: Մինչդեռ հայտնի է, որ ՌԴ Պետդուման որոշել էր ազգայնացնել Երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին Ռուսաստան բերված մշակութային արժեքները: Ելցինի Դաշնության խորհուրդը ավելի ուշ մերժել էր այդ որոշումը:

«ՏԵՍՊՐԵՍ»

Սայաթ Նովայի և Կոմիտասի գործերը՝ Տաթևիկ Հովհաննիսյանի կատարմամբ

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ես մեծ ցանկություն ունեմ համերգներով հանդես գալ Հայաստանում», ասաց ջազի համաշխարհային աստղ Տաթևիկ Հովհաննիսյանը, որն արդեն յոթ տարի, անձնական հանգամանքների բերումով, ստեղծագործում է Միացյալ Նահանգներում: Ապրում է Նյու-Յորքում, որտեղ պատրաստվում է Մանհեթենի երաժշտական դպրոցում, նաև համերգներով հանդես գալիս նախանցյալ ջազ-ակումբներում: Վերջերս հաջողությամբ ելույթներ է ունեցել Ավստրալիայում, Լատվիայում, Էստոնիայում և Ֆինլանդիայում: Տեղյակ եղանք, որ դաշնակահար Արմեն Դոնելյանի և ջազ-քառյակի հետ վերջացրել է կոմպակտ սկավառակի ձայնագրությունը, որը փորձ է ջազի փոխադրել Սայաթ Նովայի և Կոմիտասի ստեղծագործությունները: Իմֆրոպրոդյուսերական տեսանկյունից դրանք բավականին հետաքրքիր են: Հուսանք, այս գործերը և նա ցանկանում երկու տարի ներկայացնել հայ հանդիսատեսին, երբ կարողանա գտնել համերգների հովանավոր:

Մարզական

ՇԱԽՄԱՏ

Հայաստանի չեմպիոնի նոր հաղթանակը

Հայաստանի չեմպիոն Վլադիմիր Հակոբյանը նոր հաղթանակ տարավ Բեռլինում անցկացվող շախմատի միջազգային մրցաշարում։ Վճռորոշ տուրում նա պարտության մատնեց Լեհաստանի ներկայացուցիչ Դարիուս Ռոժեկին և, վաստակելով 5.5 միավոր, շարունակում է ընթանալ 488 մասնակից ունեցող աղյուսակի առջևից։ Նույնքան միավոր ունեն Զուրաբ Ստուրուան (Վրաստան), Սեմյոն Դվոյրիսը և Սերգեյ Շիպովը (Ռուսաստան)։

Այդ օրը հայ գրոսմայստերները շատ հաջող խաղացին։ Աշոտ Անաստասյանն ու Արտաշես Մինասյանը նույնպես հաղթեցին, իսկ Արշակ Պետրոսյանը իր խաղն ավարտեց ոչ-ոքի։ Այժմ Անաստասյանն ունի 5, Պետրոսյանը՝ 4.5, Մինասյանը՝ 4 միավոր։ Նկատենք, որ Հակոբյանը, Անաստասյանը և Պետրոսյանը ընթանում են առանց պարտության։

Մինչև մրցաշարի ավարտը մնում է երեք տուր։ Հերթական խաղը Հակոբյանն անցկացնում է Ստուրուայի հետ։

Ավարտին է մոտենում Վիեննայի միջազգային մրցաշարը։ Նախատեսված ինը տուրից խաղացված է յոթը։ Սմբատ Լպուտյանը վաստակել է 3.5 միավոր։

Գ. Հ.

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Փյունիկը» կրկին հաղթեց խոշոր հաշվով

Հինգշաբթի օրը սկսվեց ՀՀ ֆուտբոլի առաջնության հերթական՝ 4-րդ տուրը։ Առաջատարներից մեկը՝ Երևանի «Երեւանը» Գյումրիում կարևոր միավոր վաստակեց չեմպիոնի կոչման հիմնական հավակնորդներից «Շիրակի» հետ ոչ-ոքի՝ 1-1 խաղալով, և 10 միավորով միանձնյա գլխավորեց մրցաշարային աղյուսակը։ Հայաստանի չեմպիոն «Փյունիկը» հերթական խոշոր հաղթանակը տոնեց, այս անգամ սեփական հարկի տակ 4-1 հաշվով առավելության հասնելով Արարատի «Ցեմենտի» նկատմամբ։ Այս խաղում կրկին աչքի ընկավ Արսեն Ավետիսյանը, որը նախորդ տուրում իր խփած 4 գնդակներին ավելացրեց ևս երկուսը և 6 գնդակով գլխավորեց ռմբարկուների ցուցակը։ Մեկական գոլի հեղինակ դարձան Արմեն Սանամյանը և Համլետ Մխիթարյանը։ Միակ պատասխան գնդակը 11 մետրանոց հարվածով խփեց «Ցեմենտի» ավագ Արմենակ Աբրահամյանը։ Երեկ բարձրագույն խմբի նորեկ մայրաքաղաքի ԲԿՄԱ-ն միևնույն 2-1 հաշվով երրորդ անընդմեջ պարտությունը կրեց, այս անգամ հյուրընկալվելով Երևանի «Վանին»։ Այսօր Գորիսում տեղի «Զանգեզուրը» կընդունի Աբովյանի «Կոտայքին», իսկ ՀՄՄ-ն՝ «Նաիրի» մարզադաշտում «Ղարաբաղին»։ Այս մրցաշրջանում վերելք ապրող Երևանի «Արարատը», որը 100 տոկոսանոց արդյունք ունի, Աշտարակում կմրցի բարձրագույն խմբի մյուս նորեկ «Արաբկիրի» հետ և հաղթանակի դեպքում կարող է շրջանցել առաջատարին՝ «Երեւանին»։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սյունիքը պատրաստվում է միջազգային մրցաշարի

Ինչպես տեղեկացրեց Սյունիքի մարզպետ Սուրեն Աբրահամյանը, սեպտեմբերի 10-ին մարզում տեղի կունենան գեղարվեստական մարմնամարզության միջազգային մրցումներ։ Իրենց մասնակցությունը կբերեն Իրանի, Բելառուսի, Վրաստանի մարզիկները։ Աշնանը կանցկացվեն նաև «Սյունիք-96» մարզական խաղերը։ Մարզպետն առանձնակի խոսեց հանրապետության առաջին խմբի «Կապան-81» ֆուտբոլային թիմի մասին, որի համար մանկապատանեկան ֆուտբոլային դպրոցը լավ կադրեր է նախապատրաստում։ «Ընդհանրապես Կապանը հայկական ֆուտբոլին միշտ հրաշալի տղաներ է տվել»։ Կապանն ունի շատ լավ թեթևատլետիկական դպրոց։ Ընդհանրապես մարզում սպորտը ոտքի կանգնեցնելու լուրջ ծրագրեր են մշակվում։

Ա. Գ.

Համաշխարհային նոր ռեկորդ ֆուտբոլում

Աշխարհի վերջին առաջնության բրոնզե մեդալակիր Շվեդիայի հավաքականը Գյոթեբորգում հյուրընկալեց Դանիայի ֆուտբոլիստներին։ Եվրոպայի նախկին չեմպիոնները հաղթանակ տարան 1-0 հաշվով։ Հանդիպումը նշանավորվեց նրանով, որ երկրորդ խաղակեսում փոխարինման դուրս եկած Շվեդիայի հավաքականի դարպասապահ Թոմաս Ռավելլին 130-րդ հանդիպումը անցկացրեց ազգային հավաքականի կազմում։ Աշխարհում և ոչ մի դարպասապահ առայժմ դրանից ավելի չի պաշտպանել իր երկրի ընտրանու դարպասը։

ՓԱՍՏ

Հավակնորդների շարքը խտանում է

Հինգշաբթի օրը Ժնևում գտնվող Եվրոպայի ֆուտբոլային ասոցիացիաների միության գործադիր կոմիտեն որոշում ընդունեց ավելացնել Չեմպիոնների լիգայի մասնակից թիմերի քանակը։ 1997-98 թթ. մրցաշրջանից սկսած Հին աշխարհի ամենահեղինակավոր ակումբային մրցաշարին կմասնակցեն 24 թիմեր։ Հիշեցնենք, որ այժմ մրցաշարին մասնակցում են Եվրոպայի 16 առավել ֆուտբոլային երկրների ուժեղագույն ակումբները։

ՓԱՍՏ

ԱՏԼԱՆՏԱ-96

ԱՄՆ-ի կանայք վերցնում են ֆուտբոլի ղեկը

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ,
Վաշինգտոն

«Կինը մարդու արդարացն է», ասում են հաճախ։ Նույնը կարելի է ասել նաև սպորտում։ Ֆուտբոլը, որը դժվար է զարգանում ԱՄՆ-ում, շնորհիվ կանանց օլիմպիական թիմի, այսօր այս երկրում մեծ ժողովրդականություն է վայելում։ Ատլանտայի օլիմպիական խաղերի կանանց ֆուտբոլի ԱՄՆ-Չինաստան եզրափակիչ խաղին հետևում էին 76481 մարզասերներ։ Խաղը նաև մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել հեռուստադիտողների շրջանում, որն ստիպեց NBC հեռուստակայանին խաղից հետո 30 րոպե ավելի երկար խաղավարից հետո տեղի ունեցած տոնակատարությունը, որն անմոռանալի էր։ ԱՄՆ-ի թիմը հաղթեց 2-1 հաշվով, նվաճելով օլիմպիական խաղերի չեմպիոնի տիտղոսը։

ԱՄՆ-ի հավաքականի ֆուտբոլիստուհիները

Կանանց ֆուտբոլի զարգացումն ԱՄՆ-ում մեծ ֆենոմեն է, որը զարգանում է այժմ մարզաշխարհին։ 1982-ից համալսարանական թիմերի թիվը 80-ից հասել է 500-ի։ Եվ ԱՄՆ-ը, որը 1999 թ. կազմակերպելու է աշխարհի կանանց ֆուտբոլի առաջնությունը, ամեն չորս տարին մեկ փոխվում է, որոշել շատն աշխարհի կանանց ֆուտբոլի առաջնությունը։ Այդ գավաթը, որն անցյալ տարի նվաճել էին նորվեգուհիները։ Կանանց ֆուտբոլի հեղինակության բարձրացման համար կարևորված է NIKE մարզահագուստների ֆիրման, որը 1995 թ. ֆինանսավորեց ԱՄՆ-ի կանանց առաջնությունը և որն այսօր համախմբում է 20 ոչ պրոֆեսիոնալ թիմեր։ Սակայն, շատ հնարավոր է, որ շուտով նրանք էլ բռնեն պրոֆեսիոնալ սպորտի ճանապարհը։ Լոսանջելեսում մեծահարուստ մեկենասների մի խումբ ֆուտբոլային ակումբի ստեղծման նախաձեռնությամբ արդեն հանդես է եկել։ «Թիմ ստեղծելը շատ հեշտ է։ Պետք է ընդամենը մեկ մարզադաշտ, տասնյակից ավելի խաղացողներ և մեկ գնդակ»։ Նա ուզում է շուտով Մեքսիկայում կանանց ֆուտբոլի հավաքական ստեղծել։ «Այստեղ տղամարդիկ նախընտրում են բեյսբոլ կամ ամերիկյան ֆուտբոլ, իսկ կանայք՝ ֆուտբոլ», ասում է նույն մեկենասներից մեկը, որը կանանց ընդլայնված տեսնում է ֆուտբոլի մեծ առաջընթացը։

«Առաջ դառնալու համար շատ տարիներ են պետք», ասում է 24-ամյա Միա Համը, որն արդեն 9 տարի խաղում է ԱՄՆ-ի հավաքականում։ Ատլանտայի օլիմպիական խաղերը ճանապարհ հարթեցին դեպի փայլուն ապագան։ Ինչ որ պատահեց, չի հաջողվում անել Ամերիկայում. կանայք խոստացել են կատարել ժողովրդականության տալ ֆուտբոլին։

Նրանք դուրս կգան խաղադաշտ

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Արարատ» (Երևան)

Թիմը հիմնադրվել է 1937 թ. («Դինամո»)։
Մարզազգեստը՝ սեւ-սեւ-նարնջագույն։
Խաղերը անցկացնում է «Նաիրի» մարզադաշտում (7.000)։
Նվաճումները. ԽՍՀՄ չեմպիոն՝ 1973 թ., փոխչեմպիոն՝ 1971, 1976 (գարուն), ԽՍՀՄ գավաթակիր՝ 1973, 1975, ՀՀ չեմպիոն՝ 1993, բրոնզե մեդալակիր՝ 1994, ՀՀ գավաթակիր՝ 1993, 1994, 1995։
ՀՀ առաջնություններում (1992-96) 122 +89=19-14, 438-91։
Ամենախոշոր հաղթանակը՝ «Արարատ»–«Ախթամար» (Սեւան)՝ 18-0 (1992),
պարտությունը՝ «Սյունիք» (Կապան)–«Արարատ»՝ 4-1 (1992)։
Բարձրագույն խմբում բոլորից շատ խաղեր անցկացրել է Լ. Ստեփանյանը՝ 111։
Թիմի լավագույն ռմբարկուն՝ Վ. Յաղմուրյանը – 84 գնդակ։

Անուն, ազգանուն	Ծննդ. թիվ	Հաս./քաշ	Խաղ/գոլ
Հարություն Աբրահամյան	04.12.1969	1,82/77	85/-56,+1
Սարգիս Ագիգյան	01.05.1978	1,86/75	8/-25
Տիգրան Գսպեյան	12.10.1969	1,75/69	108/11
Հակոբ Մկրյան	28.08.1972	1,80/71	95/1
Երիկ Հայրապետյան	28.10.1975	1,80/70	94/7
Վահե Դանիելյան	16.07.1971	1,73/63	65
Ռաֆայել Նազարյան	26.03.1975	1,82/72	47/4
Արսեն Այվազյան	26.04.1975	1,78/70	35/1
Արա Նիգոյան	27.10.1969	1,76/73	107/34
Հայկ Հարությունյան	10.12.1974	1,75/68	103/16
Հովակիմ Հովակիմյան	18.08.1968	1,74/68	101/41
Ռազմիկ Գրիգորյան	11.10.1971	1,76/72	81/31
Հակոբ Տեր-Պետրոսյան	31.08.1971	1,73/73	80/29
Սարգիս Դավթյան	10.04.1975	1,74/65	26/1
Օսման Թանդոյան	10.06.1978	1,78/74	–
Արթուր Քոչարյան	14.09.1974	1,68/64	101/53
Վահե Յաղմուրյան	02.07.1971	1,75/69	95/90
Արամ Ոսկանյան	26.08.1975	1,76/67	90/35
Սեդրակ Բաբայան	18.10.1968	1,72/67	54/15
Կարեն Բարսեղյան	15.03.1975	1,76/68	48/15
Գեորգի Անդրեասյան	24.11.1974	1,74/68	18

Ակումբի նախագահ՝ Դմիտրի Մարտիրոսյան։
Գլխավոր մարզիչ՝ Արկադի Անդրեասյան։
Մարզիչ՝ Ալեքսանդր Մկրտչյան։

«Կոտայք» (Աբովյան)

Թիմը հիմնադրվել է 1955 թ.։
Մարզազգեստը՝ կապույտ-սպիտակ-սպիտակ։
Խաղերը անցկացնում է «Կոտայք» մարզադաշտում (7.000)։
Լավագույն ցուցանիշը բարձրագույն խմբում՝ 6-րդ տեղ (1995-96)։
ՀՀ առաջնություններում (1992-96) 122 +54=14-54, 254-232։
Ամենախոշոր հաղթանակը՝ «Կոտայք»–«Զանգեզուր»՝ 10-0 (1994),
պարտությունը՝ «Արարատ»–«Կոտայք»՝ 7-0 (1992)։
Բարձրագույն խմբում բոլորից շատ խաղեր անցկացրել է Ա. Աֆյանը՝ 86։
Թիմի լավագույն ռմբարկուն՝ Հ. Բերբերյան՝ 38 գնդակ։

Անուն, ազգանուն	Ծննդ. թիվ	Հաս./քաշ	Խաղ/գոլ
Արմեն Հովհաննիսյան	15.09.1975	1,82/75	75/-114
Էդիկ Երիցյան	14.06.1971	1,79/62	43/-71
Վահան Արզումանյան	15.06.1966	1,66/62	98/1
Վարդան Խուրշուդյան	14.09.1966	1,75/70	87/3
Ալբերտ Աֆյան	15.01.1974	1,84/74	86/3
Գագիկ Հովհաննիսյան	20.10.1960	1,78/76	81/5
Գագիկ Սիմոնյան	16.08.1975	1,84/75	38/1
Արմեն Սարգսյան	20.02.1975	1,76/60	22/1
Արմեն Սալբյան	07.11.1979	1,80/68	–
Արմեն Խոյեցյան	24.05.1969	1,75/62	108/28
Սեւադա Արզումանյան	23.06.1967	1,67/65	92/6
Լեւոն Սարգսյան	20.10.1971	1,72/65	82/2
Արթուր Չիգարյան	18.10.1973	1,74/73	59/10
Գեղամ Վարդանյան	04.06.1971	1,82/78	19/1
Տիգրան Պետրոսյան	1976	1,77/68	–
Հովհաննես Սանթրոսյան	02.03.1975	1,73/70	–
Վահրամ Հովհաննիսյան	27.02.1967	1,78/69	106/21
Արթուր Աբազյան	18.11.1967	1,65/64	98/26
Մկրտիչ Հովհաննիսյան	04.01.1970	1,75/66	87/41
Հենրիկ Բերբերյան	07.06.1968	1,80/75	64/44
Էդուարդ Վերանյան	10.10.1963	1,80/75	35/30
Ռոբերտ Միրզոյան	10.06.1970	1,78/75	33/16
Միքայել Ղասաբօղլյան	08.06.1977	1,72/66	5

Ակումբի նախագահ՝ Սարգիս Իսրայելյան։
Գլխավոր մարզիչ՝ Սամվել Պետրոսյան։
Մարզիչներ՝ Էդուարդ Հարությունյան, Արամ Փարսադանյան։

@rminco
Global Telecommunications

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՑԱՆՑ

ԱՐՄԻՆԿՈ ԱՅՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ Է.

✓ Էլեկտրոնային փոստ (E-mail)
✓ INTERNET հարուստ տվյալների բազայի մուտք
✓ Օպերատիվ ինֆորմացիա ամբողջ աշխարհից Ձեր կոմպյուտերի էկրանի վրա
✓ Հնարավորություն Ձեր մասին տեղեկացնելու ամբողջ աշխարհին

Մեր հասցեն.
Երեւան, Իսահակյան 28, 3 հարկ
✆ 52-63-26, FAX: 28-50-82
E-mail: support @arminco. com.

ԱԶԳ

օրվա հետքերով

ԹՈՒՐՔԻԱ

Էրբաքանի կողմնակիցներն իրենց անվանում են «նոր երիտթուրքեր» եւ գտնում են, որ Աթաթուրքի ժամանակն անցել է

Ժամանակակից Թուրքիայի հիմնադիր Աթաթուրքը հաճախ էր ասում, թե արեւը ծագում է արեւելքից, բայց լույսը գալիս է արեւմուտքից: Ներկա վարչապետ Նեջմեդին Էրբաքանի «Բարօրություն» իսլամամետ կուսակցության անդամները հայտարարում են, որ որքան էլ լուսավոր է Արեւմուտքը, Արեւելքն էլ ունի լույսի իր հմայքները: Նրանց կարծիքով Աթաթուրքի ժամանակներն անցել են եւ Թուրքիայի առջեւ 73 տարվա ընդմիջումից հետո նոր ուղիներ են բացվել:

«Բարօրություն» կուսակցության 2-րդ դեմք համարվող 46-ամյա տնտեսագետ Աբդուլլա Գուլի խոսքերով, տասնամյակներ տեւած քաղաքական ցնցումներից հետո Թուրքիայում նոր փոփոխություններ են սպասվում: Այս կուսակցության հիմնականում երիտասարդ ղեկավարները շատ հաճույքով են իրենց անվանում «նոր երիտթուրքեր» եւ սիրով են հիշում 1908 թ. իրենց անվանակիցներին:

Ստամբուլցի 28-ամյա մի իրավաբան, որն ակտիվիստ է ներկայանում մահմեդականի չալմայով գլխին, ասում է, որ այսօր Թուրքիայում տեղի ունեցող իրադարձությունները «դասական հեղափոխություն են»:

Ընտրարշավի ժամանակ Էրբաքանը խոստացել էր փոխել Թուրքիայի արտաքին քաղաքականության ուղղվածությունը այն թեքելով դեպի Արեւելք եւ ավելի քիչ նշանակություն տալով ՆԱՏՕ-ի եւ Իսրայելի հետ Թուրքիայի կապերին: Իշխանության գլուխ անցնելով Էրբաքանը ոչ թե միանգամից, այլ աստիճանաբար սկսեց իրագործել իր նպատակները, որպեսզի չզայրացնի Թուրքիայի դաշնակից Արեւմուտքին: Նրա առաջին տեսանելի քայլը Իրանի հետ 23 մլրդ դոլարի պայմանագրի կնքումն էր: Իսկ Պակիստանի մայրաքաղաք Իսլամաբադում օգոստոսի 13-ին նա հայտարարեց, որ Քաշմիրի հարցում կողմ է Պակիստանին, քանի որ այն մահմեդական երկիր է:

Ըստ «Բոստոն գլոբ» թերթի, Թեհրանի նկատմամբ Անկարայի նոր քաղաքականությունը կարող է ի չիք դարձնել Վաշինգտոնի հետ Թուրքիայի հարաբերությունները: ԱՄՆ-ը այժմ ցուցաբերում է համբերատար մոտեցում, երեւի նաեւ նախագահական ընտրարշավի պատճառով: Բայց ակնհայտ է, որ ԱՄՆ-ը սպասում է, որ տեսնի Էրբաքանի շարժառիթները: Էրբաքանը առաջին պլանի վրա է դնում էներգետիկ ճգնաժամը: Նավթի ներմուծմամբ Թուրքիան կախվածության մեջ էր Ռուսաստանից, եւ Էրբաքանը ցանկանում էր աստիճանաբար նվազեցնել այդ կախվածությունը:

Մահմեդական երկրների հետ կապերը սերտացնելու նպատակներից մեկն էլ քրդական խնդրի կարգավորումն է: Այդ խնդիրը Թուրքիան միայնակ լուծել չի կարող: Ըստ գերմանական «Ֆրանկֆուրտեր ալգեմայնե ցայտունգ» թերթի օգոստոսի 14-ի մի հոդվածի, Էրբաքանը ցանկանում է քրդական խնդիրը լուծել իսլամի հիմքի վրա: Թերթը նշում է. «Անհայտ է արդյունքը, բայց պարզ է, որ այս հարցում ավելի անհաջողակ չի լինի, քան նախորդ վարչապետները»:

«Բարօրության» Գուլի նման առաջնորդները ցանկանում են ապացուցել, որ իրենց կուսակցությունը քրիստոնեա-ժողովրդավարական կուսակցության մահմեդական տարբերակն է: «Չնայած «Բարօրությունը» 1979 թ. աջակցեց Իրանի իսլամական հեղափոխությանը, սակայն այժմ հայտարարում է, որ որեւէ երկիր, որն իրեն մահմեդական պետություն է համարում, լինի Իրանը կամ Սուդանը, չի կարող դառնալ չափանիշ Թուրքիայի համար: Թուրքիան ուրիշներին նմանվելու մտադրություն չունի», ասում են նրանք:

Մի կողմից Արեւմուտքին հավատարիմ մնալու, իսկ մյուս կողմից մահմեդական արմատներին վերադառնալու «Բարօրության» քաղաքականությունը կարող է հանգեցնել նրան, որ այդ կուսակցությունը մասնատվի կարծր գծի եւ չափավոր կողմնորոշում ունեցող խմբակցությունների:

«Արտաքին քաղաքականության հաստատություն» տնօրեն Թաշանի խոսքերով, իսլամականների ձեռքից իշխանությունը 73 տարի առաջ գրավվեց աշխարհիկության միջոցով, եւ պետությունը այսօր չի կարող առանց կռվի իր իշխանությունը տեղի տալ իսլամականներին: Քաղաքական շատ վերլուծողներ ասում են, թե «Բարօրության» առաջնորդները, այսինքն «նոր երիտթուրքերը» պետք է դասեր քաղեն 1908 թ. երիտթուրքերից: 1940 թ. մի թուրք պատմաբան գրել է. «Աշխարհում շատ քիչ շարժումներ են ծնել այդքան մեծ հույսեր, եւ շատ քիչ հույսեր են տապալվել այդքան արագությամբ, ինչպես երիտթուրքերի հույսերը»:

ՆՏ-ԱԼ

ԲԵԼԱՌՈՒՍ

Լրացուցիչ ընտրությունները չեղյալ հայտարարվեցին, սակայն կլինի հանրաքվե

16 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ», BBC: Բելառուսի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն այսօր հայտարարեց, որ սեպտեմբերի 14-ին Մինսկում համագումար պետք է հրավիրվի՝ երկրի նոր սահմանադրության նախագիծը քննարկելու համար: Ընդդիմությունն այն կարծիքն է հայտնում, որ սա իր լիազորություններն ընդարձակելու նախագահի կողմից ձեռնարկված մի փորձ է: Լուկաշենկոն հայտարարեց նաեւ, որ մոտակա ժամանակներում այդ երկրում ընտրություններ չեն լինի: Դրանով չեղյալ հայտարարվեցին նոյեմբերին նշանակված խորհրդարանական լրացուցիչ ընտրությունները, որոնց ընթացքում պետք է ընտրվեին ավելի քան 100 պատգամավոր՝ լրացնելու համար անցյալ տարվա ընտրություններից հետո խորհրդարանում թափուր մնացած տեղերը: Այսօր, ելույթ ունենալով Բելառուսի արեւմուտքում գտնվող Գրոդնո քաղաքում, Լուկաշենկոն ասել է, որ համագումարին ներկա կլինեն 6 հազար պատգամավոր՝ երկրի բոլոր շրջաններից: Նա ասել է նաեւ, որ սահմանադրության նախագիծը ժողովրդին կներկայացվի սեպտեմբերի 3-ին, լրատվության միջոցներով: Դիտորդները նշում են, որ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն կոչ է արել նոյեմբերի 7-ին հանրաքվե անցկացնել սահմանադրության ընդունման եւ բոլշեւիկյան հեղափոխության օրը Բելառուսում հասարակական տոն հայտարարելու հարցերով:

KALANTAR Co. LTD

Մեծածախ եւ մանրածախ վաճառք

Գնեք Երեւանի խանութներում

"Botterbloom" ֆիրմայի

ամառային կաթ՝ Գերմանիայից

3.5% յուղայնություն

Իրացման ժամկետը .առանց սառնարանի 6 ամիս

ՀՀ Երեւան, Նոր Նորքի 3-րդ զանգված, 18 2 հեռ. եւ ֆաքս 64.38.43

Մեկ տարի կեղծ «Աբսոլյուտ» էինք խմում

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Շվեդական հայտնի «Աբսոլյուտ» օղու արտադրող ընկերությունը անցյալ տարվա երկրորդ կեսից դադարեցրել է իր արտադրանքի առաքումը ԱՊՀ երկրներ: Այդ քայլը պայմանավորված էր այն իրողությամբ, որ Արեւելյան Եվրոպայում, մասնավորապես Լեհաստանում կեղծ «Աբսոլյուտի» արտադրություն էր գործում: Ընկերությունը ստիպված է եղել զգալի միջոցներ ծախսել եւ կատարելագործել իր արտադրած խմիչքը տարբերակող շշի օրիգինալ ձեւավորումը, ինչը կանխելու է այն երկրորդ անգամ օգտագործելու եւ կեղծ օղիով լցնելու մտքերը: Այժմ ընկերությունը պատրաստ է վերսկսել իր առաքումները ԱՊՀ երկրներ, այդ թվում եւ Հայաստան: «Աբսոլյուտի» իսկությունը շատ հեշտ է պարզվում: Շշի պարունակությունը վայելելուց հետո պետք է փորձել ինչ-որ հեղուկով լցնել այն, եթե ձեզ հաջողվի դա անել, ուրեմն «Աբսոլյուտը» կեղծ է:

Չինաստանի բանակը կկրճատվի կես միլիոնով

ՉԺՀ կենտրոնական զինվորական հանձնաժողովը որոշել է կես միլիոնով կրճատել չինական բանակի թվակազմը: Զորացրվող զինվորների՝ կեսը կծառայի ոստիկանությունում, որն անմիջականորեն ենթարկվում է Նախագահ Ցզյան Ցզեմինին: Կրճատման գործողությունը պետք է ավարտվի 1997 թ. վերջերին՝ Չինաստանի կոմկուսի 15-րդ համագումարի օրերին:

«ԷՐՄՊՐԵՍ»

ԲԱԽՈՒՄՆԵՐ

Հարավկորեացի 1200 ուսանողներ են ձերբակալվել. բախումները շարունակվում են

ՏՈԿԻՈ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Արմատականորեն տրամադրված ավելի քան 1000 հարավկորեացի ուսանողներ են ձերբակալվել ոստիկանների եւ ուսանողության միջեւ մի ամբողջ շաբաթ Սեուլում չդադարող կատաղի ընդհարումների ընթացքում: Միայն անցած օրը «Եոնսե» համալսարանի շրջանում եւ այդ վայրերում ուսանողների հետ բախումների ժամանակ վիրավորվել են 236 ոստիկաններ:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, Հարավային Կորեայի նախագահի խորհրդականներից մեկը՝ Կիմ Են Սամը հայտարարել է, որ կառավարությունը լի է վճռականությամբ վերջ տալու բռնության գործողություններին, որոնք «հասել են վտանգավոր նշաձողի»: Այսօր շուրջ 9000 ոստիկաններ շրջապատել են «Եոնսե» համալսարանի բոլոր ելքերը, որտեղ առաջվա պես կան մոտավորապես 4000 ուսանողներ: Ուսանողական քաղաքի շենքերից մեկում բարիկադավորվել է ուսանողների մի մեծ խումբ, սպառնալով պայթեցնել այն, եթե ոստիկանությունը գրոհի:

«Երբ մեզ տան երաշխիքներ, որ ուսանողները կարող են հանգիստ տուն վերադառնալ, այդ մենք կգնանք, հայտարարել է «Եոնսեի» ուսանողական խորհրդի ներկայացուցիչը: Իսկ երբ զանգվածային ձերբակալություններ սկսվեն, մենք կպայքարենք մինչեւ վերջ»:

Մոտ 1200 ձերբակալված ուսանողներից շուրջ 700-ը խստորեն հարցաքննվում են, առնվազն 9-ին դատական մեղադրանք է ներկայացվել բռնության գործողություններ կատարելու համար: Մի քանի հարյուր սովորողներ, ստանալով լուրջ նախազգուշացում, ազատ են արձակվել:

ՄԱՖԻԱ

Վիետնամում բացահայտվել է նորածինների վաճառքի գաղտնի ցանց

Վիետնամի ոստիկանությունը բացահայտել է նորածինների վաճառքով զբաղվող մի հանցախումբ: Մանկիկները գնվում էին չքավոր գյուղացիներից, ապա վաճառվում մասնավորապես Ֆրանսիայի եւ Շվեյցարիայի հարուստ ընտանիքներին, որոնք ձգտում էին երեխա ունենալ:

«ԷՐՄՊՐԵՍ»

GID

CEGEMA

CENTRE DE MANAGEMENT D'ARMENIE

Հայաստանի Հանրապետության Առեւտրաարդյունաբերական պալատը եւ Ֆրանսիական ԺԻԴ ընկերությունը համատեղ ստեղծել են Հայաստանի մենեջմենթի կենտրոն ՍԵՄԱ, որը գործում է 1991 թ.: Կենտրոնի նպատակն է վարչական, կոմերցիոն եւ ֆինանսական ոլորտների համար կադրերի վերապատրաստումը՝ մենեջմենթի, աուդիտի եւ ֆինանսական կառավարման արդի տեխնոլոգիաներին համապատասխան: ՍԵՄԱ կենտրոնը կազմակերպում է 1996-97 թթ. ուսումնական տարվա ընդունելություն: Ուսումնառությունը բաղկացած կլինի 10 փուլերից, յուրաքանչյուրը ամիսը մեկ անգամ մեկ շաբաթ տեւողությամբ, մեկ տարի կտրվածքով:

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

- Շուկայական տնտեսություն
- Հաշվապահություն
- Ձեռնարկությունների իրավունք
- Ձեռնարկության կազմակերպումը եւ աշխատողության մարդկանց-ռեսուրսների կառավարում
- Բանկ եւ ձեռնարկություններ
- Վաճառք եւ բաշխում
- Մարքեթինգ
- Մենեջմենթ եւ մարդկային ռեսուրսներ
- Միջազգային առեւտուր, ներմուծում եւ արտահանում, ֆինանսական գործառնություններ
- Բիզնես պլան

Ունկնդիրները կարող են [illegible] ՍԵՄԱ կենտրոնը [illegible]

Տեղեկությունների համար զանգահարել 56.51.94 հեռախոսով

ՀԱՍՑԵՆ՝ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 39

ՀՀ ԱՌԵՒՏՐԱԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏ

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Ինդեքս 69149. Պատվեր 2184. Տպաքանակ 4000. Ստորագրված է տպագրության 16. 08. 1996. Գինը 75 դրամ